SALA DE LECTURA

Proletari din toate țările, uniți-vă !

Tribuna școlii

Revistă editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură

ANUL XII (XXXIII) Nr. 236 (1322)

Simbătă 20 februarie 1982

8 pagini — 2,50 lei

Sub semnul aprobării unanime, al angajării ferme și responsabile a întregului nostru popor, recentele măsuri — obiectiv necesare, luate în desăvîrșită concordanță cu cerințele progresului economic al patriei noastre, privind majorarea prețurilor de desfacere a produselor agroalimentare — au fost adoptate, așa cum a spus **tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al partidului**, la Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii din 10 februarie a.c. **„în condițiile sporirii retribuției, a indemnizației pentru copii, a pensiilor, care asigură creșterea veniturilor reale ale populației, a retribuției reale a oamenilor muncii. Aceasta demonstrează forța economiei noastre socialiste, politica consecventă a Partidului Comunist Român de a asigura — pe măsura dezvoltării forțelor de producție și sporirii bogăției naționale — creșterea continuă a bunăstării poporului, esența societății socialiste multilateral dezvoltate pe care o edificăm în România, care este realizată de oameni, pentru oameni".**

Sarcini de înaltă răspundere socială

Cu profundă înțelegere și unanimă aprobare, cu înaltă responsabilitate civică, întregul nostru popor a luat cunoștință despre prevederile recentelor decrete ale Consiliului de Stat privind majorarea și îmbunătățirea corelării pe principii economice, a prețurilor cu amănuntul la produsele agroalimentare și majorarea retribuției tarifare a personalului muncitor, a alocației de stat pentru copii, a pensiilor și altor drepturi care se acordă în raport de nivelul retribuțiilor sau pensiilor.

Izvorîte din necesități economice obiective și aprobate pentru justețea lor de întreaga opinie publică din țara noastră, aceste măsuri impun o puternică și hotărîtă angajare a întregului popor, în toate domeniile de activitate, pentru recuperarea fondurilor de majorare a retribuțiilor, alocațiilor pentru copii, pensiilor și celorlalte drepturi prevăzute. Este necesar să răspundem însuflețitoarelor îndemnuri ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, desfășurînd la toate locurile de muncă o activitate exemplară.

Pentru cadrele didactice, în contextul acestei angajări plenare a întregului nostru popor, în cadrul sarcinilor de înaltă răspundere socială ce le revin, cea dintîi preocupare este necesar să se constituie în mobilizarea energică a întregii capacități de efort și de pregătire politico-profesională, pentru a asigura o bună pregătire tuturor elevilor și studenților, la nivelul cerințelor partidului, a indicațiilor secretarului general al partidului privind pregătirea forței de muncă și educarea revoluționară a tineretului școlar.

În școală devine necesar, mai mult ca oricînd, să lucrăm la nivelul înalt și convingător al faptelor, al împlinirilor și al realizărilor concrete cu care să ne onorăm misiunea de educator. Cu resursele specifice învățămîntului, cum sînt producția atelierelor școlare, strîngerea și repunerea în circuitul economic a materialelor refolosibile, economisirea energiei electrice și a combustibililor, precum și prin investiția de educație a elevilor și studenților în spiritul cultului muncii, să sădim adînc ideea că sporirea continuă a avuției naționale constituie izvorul sigur al bunăstării poporului.

Cu prilejul Consfătuirii de lucru de la C.C. al P.C.R., din ianuarie a.c., tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, s-a referit în mod nemijlocit la școli, la elevi, la cadrele didactice, arătînd că atunci cînd apare o problemă urgentă în agricultură, cînd toată lumea trebuie să lucreze pentru aceasta, toți elevii și profesorii lor să ia parte la efectuarea lucrărilor, al căror succes rezidă în a fi făcute la timpul potrivit.

În numeroasele scrisori primite la redacție de la cadrele didactice din mai toate colțurile țării se relevă spiritul grijii față de om care străbate măsurile adoptate prin recentele decrete și hotărîrea tuturor colectivelor didactice de a participa la obținerea unor rezultate cît mai bune în întreaga lor activitate. Școala — așa cum ne scrie un cititor — trebuie să fie și mai mult ca pînă acum o școală a faptelor.

„TRIBUNA ȘCOLII"

Pentru promovarea eficientă a metodelor active și participative, una din cerințele hotărîtoare o constituie cunoașterea și folosirea nu numai de către profesori, ci și de către toți elevii a utilajelor, aparaturii și materialelor cu care sînt dotate laboratoarele, cabinetele și atelierele școlare.

Economisirea energiei

La izvoarele inițiativei

A fost adus la cunoștința tuturor oamenilor școlii Planul de măsuri elaborat de Ministerul Educației și Învățămîntului privind economisirea energiei electrice, termice și combustibilului în unitățile preșcolare, primare, gimnaziale și liceale din țară. Importanța acestor măsuri este receptată cu înalt simț de răspundere de fiecare cadru didactic, de fiecare conducător de unitate școlară cu conștiința că nici un efort, nici o acțiune, fie ea cît de mărunță, nu pot fi de prisos atunci cînd e vorba de economisirea energiei electrice și a combustibililor. **Adaptate la specificul local, fără a stînjeni în nici un fel procesul de învățămînt, aceste măsuri și iniția-**

DIMITRIE RACHICI

(Continuare în pag. a 6-a)

Disciplina, componentă fundamentală a eficienței muncii didactice

Pornind de la hotărîrile de partid și de stat în privința politicii școlare din țara noastră, de la prevederile Legii educației și învățămîntului și de la cerințele formulate de conducerea Ministerului Educației și Învățămîntului — în mod special la cele referitoare la activitatea școlară din județul Bacău exprimate în urma ultimei vizite de lucru —, de la recentele măsuri cu privire la respectarea fermă a disciplinei în muncă, Inspectoratul școlar al județului nostru acționează, în colaborare cu toți factorii responsabili, pentru o mai bună și eficientă organizare, coordonare și dirijare a întregii activități instructiv-educative.

Pentru că obținerea unei noi calități în procesul de formare a elevilor, de pregătire a forței de muncă depinde, în foarte mare măsură, de disciplina profesională a fiecărui cadru didactic, așadar, de perfecționarea continuă a activității didactice, a tuturor educatorilor — am manifestat exigențe sporite față de acest aspect al muncii cadrelor didactice.

Principiul de bază care ne-a călăuzit a fost acela că **„activitatea de perfecționare a personalului didactic nu este facultativă, ci o obligație înscrisă în lege"**, iar neîndeplinirea ei constituie o încălcare a disciplinei în muncă, a îndeplinirii obligațiilor profesionale.

Datorită unei planificări judicioase a participării cadrelor didactice, pe specialități, la cursurile de perfecționare, controlului întocmirii și respectării programelor anuale de studiu individual și activități practice demonstrative, am reușit ca, în prima etapă a sesiunii de activități colective, din vacanța de iarnă, **să realizăm integral planul de cuprindere a educatoarelor, învățătorilor, profesorilor și maiștrilor-instructori la cursurile de perfecționare.** Avînd în vedere că un număr important de educatoare și învățători au domiciliul în municipiul Bacău, pentru descongestionarea cursurilor din timpul vacanțelor și pentru menținerea continuității perfecționării, au fost organizate, în cadrul Liceului pedagogic, cursuri de o zi pe săptămînă, fără scoatere din producție, pentru un număr de 30 educatoare și 55 învățători.

Realizarea planului de cuprindere a cadrelor didactice la activitățile de perfecționare în prima etapă reprezintă doar un început al preocupărilor noastre din acest domeniu. Ne-am propus ca toți cei înscriși să-și finalizeze în acest an școlar, prin cursuri și examene, perfecționarea metodică și de specialitate, revenindu-ne datoria de a urmări felul în care ea se răsfrînge în activitatea directă, cu elevii, la toate disciplinele de învățămînt.

Desigur că acțiunile de perfecționare nu se reduc numai la o reciclare periodică. Ca urmare, o atenție deosebită a fost acordată de către Inspectoratul școlar județean și Casa personalului didactic organizării, în profil teritorial, a schimburilor de experiență și de informare metodică, pedagogică și de specialitate inițiate cu educatoare, învățători, profesori și directori ai unităților noastre de învățămînt, avînd o tematică variată, racordată la cerințele actuale ale procesului modern de predare și învățare. (De exemplu: „Metode și procedee folosite pentru optimizarea muncii de educație materialist-științifică și revoluționar-patriotică a elevilor"; „Calitatea procesului de învățămînt — obiectiv fundamental al activității directorului de școală"; „Sarcinile și modul de acțiune al directorului adjunct pentru îmbunătățirea și buna gospodărire a bazei didactico-materiale. Asigurarea funcționalității cabinetelor, laboratoarelor și atelierelor școlare. Dotare și autodotare".). Pentru toate activitățile referitoare la pregătirea prin studiu individual, Casa personalului didactic a întocmit și trimis în unitățile de învățămînt bibliografii, tematici de dezbatere și programe orientative pentru acțiunile cu caracter practic-demonstrativ.

Eficiența acestor activități s-a resimțit în creșterea responsabilității cadrelor didactice față de însușirea cunoștințelor de către elevi, precum și a preocupărilor pentru utilizarea în procesul de predare-învățare a metodelor și mijloacelor de învățămînt activ-participative, fapt constatat și în urma îndrumării și controlului Inspectoratului școlar, efectuate în colaborare cu

Prof. LUCIAN AGACHI
inspector școlar general al Inspectoratului școlar al județului Bacău

(Continuare în pag. a 4-a)

Plenara Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură, din 20 ianuarie 1982

Abordarea perfecționării cadrelor didactice cu metodele specifice ale muncii sindicale

În ultima decadă a lunii ianuarie a.c., la București au avut loc lucrările Plenarei Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură.

La lucrările plenarei au participat **prof. univ. dr. Aneta Spornic, ministrul educației și învățămîntului, și prof. Elena Ene, secretar al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor.**

Pe agenda de lucru a plenarei au fost înscrise următoarele documente :

1. Raport cu privire la activitatea organelor și organizațiilor sindicale pentru realizarea programelor de perfecționare a personalului din învățămînt, știință și cultură, în vederea creșterii competenței profesionale, a spiritului de responsabilitate și disciplină pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor rezultate din documentele de partid.
2. Proiect de propuneri pentru organizarea acțiunii „Creativitate și eficiență în învățămînt și cultură".
3. Prezentarea spre aprobare a execuției bugetare pe anul 1981 și a proiectului de buget pe anul 1982.
4. Informare asupra activității desfășurate de Biroul executiv al Comitetului U.S.I.S.C. de la ultima plenară pînă în prezent.
5. Proiectele Regulamentelor de organizare și funcționare a comisiilor pe probleme.

Conducînd lucrările ședinței plenare, **prof. Dobrița Țigăran, președinte al Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură**, a relevat caracterul de lucru al plenarei, necesitatea abordării approfundate în spirit critic și autocritic, constructiv, a documentelor supuse spre dezbatere, precum și a îmbogățirii acestora cu propuneri, sugestii și inițiative care să se concretizeze în măsuri menite să contribuie la perfecționarea în continuare a activității organelor sindicale din învățămînt, știință și cultură, promovînd un spirit de mai activă angajare a organelor și organizațiilor sindicale în îndeplinirea sarcinilor de înaltă răspundere ce le revin.

La dezbateri au luat cuvîntul **Marica Berti**, președinta Comisiei județene a sindicatelor din Cluj; **Raluca Mocanu**, rectorul Institutului de învățămînt superior din Bacău ; **Vitcu Dionisie**, actor la Teatrul Național din Iași ; **Margareta Gavrilă**, președinta Sindicatului învățămînt din Bacău; **Virgil Radu**, directorul Casei personalului didactic din Pitești; **Margareta Beuran**, președinta Comisiei sindicatelor din învățămîntul superior Cluj-Napoca, membră a Biroului executiv al Comitetului U.S.I.S.C. ; **Florian Banc**, directorul Centrului de perfecționare al Consiliului Culturii și Educației Socialiste ; **Maria**

COSTIN ȘTEFĂNESCU

(Continuare în pag. a 6-a)

Perfecţionarea activităţii de execuţie a mijloacelor de învăţământ

În primele zile ale lunii februarie a.c., a avut loc adunarea generală a reprezentanţilor oamenilor muncii din întreprinderea „Didactica", la care a luat parte tovarăşa prof. univ. dr. Aneta Spornic, membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, ministrul educaţiei şi învăţământului, şi alte cadre de conducere din Ministerul Educaţiei şi Învăţământului, precum şi reprezentanţi ai Comitetului de partid al sectorului 6 al municipiului Bucureşti.

Cu acest prilej, organul colectiv de conducere a prezentat adunării generale analiza pe bază de bilanţ privind activitatea desfăşurată şi rezultatele obţinute în realizarea planului şi a bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul 1981. De asemenea, au fost dezbătute sarcinile ce revin întreprinderii din planul naţional unic de dezvoltare economico-socială a României pe anul 1982 şi măsurile care să conducă la realizarea planului şi a angajamentelor asumate în întrecerea socialistă.

Materialele prezentate şi dezbaterile care au avut loc au scos în evidenţă activitatea bună a întreprinderii pe anul 1981, concretizată în realizarea şi depăşirea planului la toţi indicatorii. În acest sens, sînt demne de menţionat depăşirile la indicatorii calitativi : 9,4 la sută la producţia netă, 51,9 la sută la beneficii, o economie de 53 lei la costuri totale la 1 000 lei producţie marfă şi de 46 lei la cheltuieli materiale la 1 000 lei producţie marfă.

Sub îndrumarea directă a Ministerului Educaţiei şi Învăţământului şi a direcţiilor de specialitate ale acestuia, în anul trecut au fost executate şi livrate şcolilor un număr de 19 produse noi, dintre care menţionăm : trusă de agricultură, spectrofotometru didactic, voltmetru electronic, modul pentru experimente de fizică nucleară, trusa de matematică pentru gimnaziu ş.a.

De asemenea, din iniţiativa şi la indicaţia Ministerului Educaţiei şi Învăţământului, în anul 1981 au fost pentru prima dată executate şi livrate mijloace de instruire pentru copii şi tineret, pentru studiul individual sau experimente la domiciliu, pe care aceştia să le poată procura direct din magazinele de stat. Astfel, au fost contractate cu comerţul opt asemenea sortimente, în valoare totală de 2,9 milioane lei.

Într-un pronunţat spirit critic şi autocritic, muncitorii, maiştrii şi inginerii care au luat parte la dezbateri au arătat că persistă încă deficienţe în ceea ce priveşte respectarea termenelor din graficele de pregătire a fabricaţiei produselor noi, colaborarea între proiectare şi producţie, precum şi la calitatea mijloacelor de învăţământ.

În cuvîntul rostit la adunare, tovarăşa ministru Aneta Spornic a apreciat activitatea colectivului de muncă din întreprinderea „Didactica", colectiv care s-a înscris pe linia eforturilor depuse de toţi oamenii muncii din ţara noastră pentru îndeplinirea prevederilor primului an al actualului cincinal.

Ministrul educaţiei şi învăţământului, făcînd o analiză a situaţiei dotării şcolilor cu mijloace de învăţămînt, a cerut colectivului întreprinderii să-şi intensifice eforturile pentru sporirea calităţii mijloacelor de învăţămînt şi a reorientării producţiei, în sensul creşterii ponderii produselor destinate comerţului, precum şi a executării unor materiale ce urmează a fi livrate la export. Întrucît o parte din aparatura fabricată de întreprindere nu este în stare de funcţionare în şcoli, ni s-a trasat ca sarcină să fie dezvoltată în mai mare măsură producţia de piese de schimb.

Adunarea generală a reprezentanţilor oamenilor muncii din întreprinderea „Didactica" se înscrie ca un moment important în acţiunea de continuă perfecţionare a mijloacelor de învăţămînt pentru care colectivul nostru va depune toate eforturile, răspunzînd, în acest fel, exigenţelor sporite ale învăţămîntului nostru.

Ing. VIOREL RAICU
directorul întreprinderii „Didactica"

NOUTĂŢI EDITORIALE

„Studii geografice cu elevii asupra calităţii mediului înconjurător"

(200 p., 108 fig., Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1981)

O lucrare colectivă, la înfăptuirea căreia au participat opt cercetători din cadrul Institutului de geografie, sub coordonarea dr. Ion Zăvoianu, din acelaşi institut. După felul în care este concepută — prin corelarea rezultatelor cercetării ştiinţifice cu învăţămîntul şi latura aplicativă — lucrarea se adresează elevilor mai mari, din liceu, şi îndeosebi celor ce studiază geografia fizică (clasa a IX-a) şi geografia mediului înconjurător (clasa a XI-a) ; întrucît majoritatea exemplificărilor, cu care autorii lucrează, sînt luate de pe teritoriul ţării noastre, lucrarea aceasta poate fi folosită şi ca literatură ajutătoare la geografia R.S. România (clasa a XII-a). Prin conţinut, ea se adresează în primul rînd profesorilor care predau la licee, creindu-le posibilitatea unei mai bogate informări a elevilor la clasele menţionate.

În partea introductivă (semnată de coordonatorul lucrării), se arată **actualitatea stringentă a cunoaşterii ansamblului mediului înconjurător.** În întreaga lucrare autorii urmăresc pe de o parte cunoaşterea ştiinţifică a fenomenelor, cauzelor care le provoacă şi a efectelor negative, pe de altă parte să arate metodele de aplicat în studierea acestor fenomene (îndeosebi acele metode care pot fi folosite de elevi).

Primele două capitole — mai restrînse — se ocupă cu **influenţele acţiunilor antropice asupra mediului,** prin înlocuirea biocenozelor naturale, prin degradarea ori ameliorarea unor terenuri (Cristina Muica şi I Zăvoianu) sau în evoluţia istorică a societăţii (I. Băcănaru).

Începînd cu capitolul privitor la **fenomenele meteorologice cu efecte negative asupra calităţii mediului** (Octavia Bogdan), se intră, de fapt, în tratarea temei propuse, urmărindu-se îndeaproape fenomenele meteorologice de iarnă cu influenţe negative asupra mediului (îngheţul, bruma, chiciura, poleiul, lapoviţa, viscolul etc.), precum şi fenomenele meteorologice negative de vară (insolaţia, evapotranspiraţia, ploile torenţiale etc.), dîndu-se, pentru fiecare, şi metodele practice de studiere a acestora. Într-o firească continuare se urmăreşte problema deosebit de actuală a poluării aerului.

Următoarele două capitole, privitoare la hidrosferă (semnate de I. Zăvoianu), se ocupă de **efectele negative ale viiturilor** catastrofale asupra mediului (inundaţiile şi metodele practice de urmărire a lor, evaluarea efectelor negative ale acestora...), precum şi poluarea apelor (sursele de poluare şi efectele lor, poluarea apelor şi autoepurarea, metodele folosite pentru remediere). Se aduce şi aici un material inedit al observaţiilor proprii ale autorului.

Procesele de modelare actuală a reliefului, ceea ce corespunde **eroziunii accelerate,** văzută îndeosebi în efectele negative asupra mediului, sînt tratate (de D. Bălteanu) pe baza experienţei proprii dobîndite în studiul staţionar al acestor procese, în cadrul staţiunii de la Pătîrlagele — şi, bineînţeles, cu corelări din observaţii similare făcute în alte locuri de observaţie pe baza bibliografiei, urmărindu-se : alterarea rocilor, deplasările în masă, eroziunea de suprafaţă şi de adîncime prin ravenare. Analiza cuprinde exemplificări inedite, ceea ce dă şi valoare ştiinţifică acestui capitol în care nu se neglijează latura aplicată (inclusiv evaluarea cantitativă a acestor procese).

Interesantă este şi tratarea privitoare la **relieful antropic** (N. Muică), adică cel făurit de om, ca rezultat al activităţilor sale (construcţii, minerit, suprapăşunat, agricultură).

Capitolul următor tratează **modificările aduse covorului vegetal** prin activităţi antropice (autor Cristina Muică). Se urmăreşte restrîngerea suprafeţei pădurilor, modificările aduse pajiştilor, efectele poluante asupra plantelor de cultură, observaţii asupra regenerărilor naturale etc. La toate : metodele de studiere şi de apreciere calitativă.

Ultimul capitol privitor la **modificările produse asupra faunei** (C. Drugescu), urmăresc restrîngerea arealelor unor specii, transformări calitative şi cantitative ale biocenozelor, precum şi metodele ce se pot aplica. Încheierea se face prin cîteva scurte sinteze şi prin indicarea unor itinerare instructive pentru elevi.

Lucrarea este de vădită utilitate didactică şi aduce o contribuţie ştiinţifică prin care devine un preţios auxiliar în predarea geografiei în licee. Bogata ilustrare întregeşte bine textul acestei lucrări.

„Probleme de geografie economică mondială"

de ELENA CETINA
(212 p., 117 fig., Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1981)

În perioada actuală, cînd relaţiile economice dintre state, situate chiar la mari depărtări unele de altele, s-au intensificat atît de mult încît poate fi vorba de o integrare a oricărui om de cultură în problemele lumii întregi, cunoaşterea tuturor posibilităţilor regionale sau zonale în vederea schimburilor bi şi multilaterale a devenit o necesitate. Apar tot mai multe lucrări despre statele lumii şi posibilităţile lor economice, despre populaţia lor, despre stadiul de dezvoltare economică şi culturală. Necesitatea de a se informa a devenit o necesitate vitală. În această situaţie o lucrare ca aceea despre care referim este binevenită şi de mare utilitate pentru un larg cerc de cititori. Ea se adresează însă, în primul rînd, învăţămîntului, corespunzînd exigenţelor unui curs universitar, dar răspunde şi necesităţilor unei bune informări a profesorilor care predau geografia economică în licee.

Chiar din subtitlul acestei lucrări : „Resurse energetice, materii prime industriale şi agricole", se vede cîmpul larg de preocupări ale lucrării, cu mari posibilităţi de informare la zi în probleme de mare interes economic ale lumii ; volumul aduce nu numai date noi (1979), ci şi interpretarea lor justă, în raport cu poziţia ţării noastre în relaţiile ei internaţionale.

Un loc însemnat este rezervat **resurselor energetice.** Se analizează schimbările produse în balanţa energetică mondială, în paralel cu balanţa energetică a ţării noastre, văzute în situaţia crizei tot mai accentuate de hidrocarburi. Se urmăreşte producţia, în repartiţie teritorială (pornind de la rezervele cunoscute), la cărbuni, petrol, gaze naturale, şisturi bituminoase şi resurse hidroenergetice. Apar progresele realizate în ultima vreme de ţări ca România, alături de cele de vechi tradiţii.

În privinţa **resurselor metalifere,** pe prim plan se situează minereurile de fier, de foarte inegală concentrare, dar mult solicitate în industrie. Se urmăresc zonele de producţie pe principalele ţări producătoare ; apoi metalele ajutătoare în feroaliaje (mangan, nichel, crom, molibden etc.) şi, în continuare, siderurgia ; la toate dîndu-se grafice de producţie care ilustrează poziţia marilor furnizoare de fontă şi feroaliaje, de oţel şi laminate.

Materiile prime pentru **industria chimică** (sare, sărurî de potasiu, fosfaţi, sulf ş.a.) preced ramurile acestei industrii care cunoaşte o foarte mare dezvoltare după cel de-al doilea război mondial. Atenţie mai mare se acordă produselor celor mai solicitate pe piaţa mondială : mase plastice şi răşini sintetice, cauciuc sintetic, fibre şi fire chimice, îngrăşăminte chimice. Analiza repartiţiei teritoriale se face pe ţări mari producătoare şi pe centre din cuprinsul acestora.

Resursele forestiere sînt urmărite în areale şi pe principalele esenţe. Sînt puse în paralel pădurile din zona tropicală, puternic atacate în prezent (chiar cu excese de exploatare pe alocuri), cu cele din zona temperată şi rece. Se arată principalele ţări producătoare de masă lemnoasă, precum şi cele producătoare de cherestea, pastă de celuloză, hîrtie, mobilă etc.

Cum este şi firesc, **agriculturii,** ca principală furnizoare de produse ce asigură hrana omenirii, i se acordă un spaţiu mai larg. Analizîndu-se factorii care influenţează dezvoltarea agriculturii (clima, solul, condiţiile de relief, dotările tehnice, folosirea îngrăşămintelor chimice, a irigaţiilor etc.) se poate urmări cu claritate răspîndirea şi intensitatea diferitelor culturi, începînd cu cele cerealiere, urmate de rădăcinoase, leguminoase, diferite plante industriale (pentru zahăr, ulei, textile). **Pomicultura şi viticultura** sînt doar schiţate. Loc însemnat este rezervat **creşterii animalelor** cu produse tot mai mult solicitate de populaţia lumii. Pe scurt se prezintă şi **pescuitul** pe plan mondial, a cărui perspectivă atrage tot mai mult atenţia zonelor mari consumatoare de alimente.

În întregul ei, lucrarea atestă o minuţioasă documentare şi o judicioasă interpretare a datelor informaţionale, dovedindu-se astfel — un excelent material pentru studiul geografiei economice mondiale.

Prof. univ. dr. CONSTANTIN MOCANU

Colaborarea cu Organizaţia pionierilor pentru stimularea creativităţii copiilor

Recent, din iniţiativa Consiliului judeţean Arad al Organizaţiei pionierilor, la Arad, s-a desfăşurat o amplă şi remarcabilă manifestare metodico-ştiinţifică care a antrenat un număr mare de participanţi, facilitînd un util şi necesar schimb de experienţă privind o temă de mare actualitate : **„Stimularea creativităţii copiilor prin activităţile pioniereşti".**

Lucrările simpozionului s-au desfăşurat în plen şi apoi în două secţiuni distincte : **„Stimularea creativităţii în cadrul activităţilor tehnico-aplicative şi ştiinţifice"** şi **„Stimularea creativităţii în cadrul activităţilor cultural-artistice şi sportiv-turistice"**, în cadrul cărora, prin cele peste patruzeci de comunicări ştiinţifice, s-au înfăţişat aspecte ale muncii pline de abnegaţie desfăşurate de educatori pentru formarea unor personalităţi active, creatoare de valori, unor spirite novatoare, mobile şi flexibile, în stare să se integreze optim în ritmul, amploarea şi avîntul general al poporului nostru, constructor al unei lumi mai bune şi mai drepte pe pămîntul României.

Dar manifestarea metodică ştiinţifică nu şi-a pus numai ambiţii de ordin teoretic şi metodologic, ci, prin expoziţia judeţeană de creaţie tehnică (a pionierilor şi şcolarilor), a înfăţişat şi remarcabilele succese obţinute în această direcţie, relevînd preocuparea constantă de perfecţionare a C.J.O.P., în a găsi căile şi modalităţile care să permită stimularea în mod real a creativităţii pionierilor şi şcolarilor.

Filmele de scurt metraj ale **cineclubului** Caselor pionierilor şi şoimilor patriei din **Arad, Pîncota, Nădlac,** cu o tematică vizînd creativitatea, **masa rotundă „Creativitatea şi lumea copiilor", montajul literar-muzical-coregrafic „Pace pentru toţi copiii lumii"**, au întregit această manifestare metodico-ştiinţifică de anvergură, organizată cu minuţie şi entuziasm, înscriindu-se ca un moment distinct în activitatea Consiliului judeţean Arad al Organizaţiei pionierilor.

Prof. dr. LIZICA MIHUŢ

BREVIAR

Peste 200 de profesori de istorie, ştiinţe sociale şi propagandişti de la învăţămîntul ideologic din **municipiul Alexandria** — ne scrie **prof. Ivan Petrică** — au participat la o întîlnire cu Olimpiu Matichescu, cercetător ştiinţific principal la Institutul de istorie a P.C.R., autorul cărţii „Tinereţea revoluţionară a secretarului general al partidului". Pe marginea expunerii făcute de autor, s-a desfăşurat un viu dialog în care au fost relevate momente semnificative din viaţa şi activitatea revoluţionară a tovarăşului Nicolae Ceauşescu ● „Culorile păcii" a fost titlul unei ample expoziţii de pictură a cadrelor didactice **din judeţul Vrancea,** deschise în holul **Casei personalului didactic din Focşani.** Lucrările expuse — portrete, peisaje, compoziţii etc. — atestă, pe lîngă talent şi iscusinţă în mînuirea penelului, o mare dragoste de frumuseţile lumii, relevînd în acelaşi timp sensurile majore ale păcii şi ale luptei pentru apărarea ei ● Tot de pe meleaguri vrincene primim noul Buletin de informare şi documentare editat de Casa personalului didactic, axat în întregime pe tema : „Organizarea instruirii practico-productive a elevilor ● La **Liceul „Solidaritatea" din Oradea** a fost organizată „Ziua şcolii", constînd din două sesiuni de referate şi comunicări (ale elevilor şi cadrelor didactice), precum şi un spectacol prezentat de formaţiile de cor, dans tematic, montaj literar ş.a. ale liceului. **(Prof. Nicolae Moldovan)** ● „Tribuna experienţei înaintate" este titlul unei gazete de perete inaugurate recent la **Liceul agroindustrial nr. 9 din Arad.** După cum ne informează **prof. Iordan Volculescu,** organizatorul grupei sindicale, gazeta are drept scop „să ne îmbunătăţim activitatea instructiv-educativă, contribuind, concret, la ridicarea calităţii învăţămîntului" ● Din **Arad** ne parvine şi ştirea că 40 de pionieri de la **Şcoala nr. 13,** împreună cu două dintre profesoarele lor, au efectuat o excursie de două zile la Fabrica de sticlă Pădurea Neagră, hidrocentrala Aştileu şi Băile Felix. Scopul : pregătirea unei lecţii de chimie pentru clasa a VIII-a. **(Prof. Gh. Cămăraş)** ● **Casa personalului didactic din Capitală** găzduieşte, pînă la 3 martie a.c., expoziţia de pictură a **prof. Monica Vişinescu Gorovei,** membră a Societăţii profesorilor de desen din R. S. România ● O bogată activitate pare a se desfăşura la **Casa personalului didactic a judeţului Prahova.** Expuneri, dezbateri pe marginea celor mai noi cuceriri în specialitate sau în metodica predării se desfăşoară curent sub patronajul acestei instituţii. Transcriem doar cîteva teme dezbătute în acest an şcolar : „Sentimentul patriotic în teatrul lui N. Iorga", „Un precursor al comparatismului în România: Th. C. Văcărescu" (pentru limba şi literatura română), „90 de ani de la apariţia gazetei «Democraţia socială»" (ştiinţe sociale), „Mutaţiile şi rolul lor în evoluţie" (biologie) ● Cercul de brainstorming **„Azi şi mîine" al Şcolii nr. 81 din Bucureşti,** condus cu consecvenţă de **profesorul Vasile Rachieru,** desfăşoară o pasionată activitate artistică. Expoziţia-experiment, deschisă în prezent în sala Bibliotecii I. L. Caragiale, sub genericul „Copiii lumii luptă pentru pace !", ca şi precedentele expoziţii, constituie un punct de atracţie pentru vizitatori ● O expoziţie de pictură ni se semnalează şi pe **meleaguri băcăuane : a învăţătorului Gh. Fifirig** de la **Şcoala nr. 20,** deschisă din iniţiativa **Sindicatului învăţămînt Bacău. (Inv. Eugen Teirău). Învăţătoarea Maria Vuzdugan** din **satul Ociu, judeţul Hunedoara,** şi-a atras stima sătenilor atît prin munca depusă la catedră, cît şi prin aceea de instructor al formaţiilor artistice din localitate. După cum ne informează corespondentul nostru, I. Coţoi, învăţătoarea le iniţiază pe tinerele fete din Ociu şi din împrejurimi în tainele cusăturilor populare ● Sîntem informaţi că **Muzeul memorial „George Bacovia"** din Bucureşti, Str. G. Bacovia nr. 63, sector 4, telefon : 23 65 47, îşi reia seria lecţiilor deschise privind viaţa şi opera poetului ● Absolvenţii **Şcolii pedagogice din Vaslui,** promoţia 1952, anunţă reîntîlnirea, după 30 de ani, în ziua de 3 iulie 1982, la Vaslui. Relaţii la colega **Lidia Dirţu** din Vaslui, str. Ştefan cel Mare, bloc 104, apartament 11. Telefon 983/11 251. Le dorim succes !

D. CICHIRA

După acțiunea de reciclare, de la Timișoara, a inspectorilor școlari generali din județele țării

Concret și operativ înseamnă eficient

Imediat după ce mi-am anunțat scopul vizitei în județul Hunedoara, inspectorul școlar general — **conf. univ. dr. ing. Nicolae Andronache** — m-a prevenit că discuția noastră va fi doar orientativă :

— Aspectele concrete ale măsurilor adoptate de **Inspectoratul școlar al județului Hunedoara** — pe baza hotărîrilor conducerii superioare de partid și de stat, ale indicațiilor și îndrumărilor conducerii Ministerului Educației și Învățămîntului la cursurile de perfecționare cu inspectorii școlari generali de la Timișoara, din luna ianuarie — cu privire la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ se găsesc în unitățile de învățămînt. Aceste măsuri, dezbătute în adunările de analiză a rezultatelor din primul trimestru și cuprinse în planurile de muncă pentru perioada următoare se referă, **în general**, la obiectivele principale ale activității noastre : îndrumare și control, organizarea și conținutul procesului de predare-învățare, educația comunistă a tinerei generații, pregătirea tehnico-practică a tineretului școlar, orientarea școlară și profesională a elevilor, perfecționarea pregătirii personalului didactic, dezvoltarea bazei didactico-materiale ș.c.l. ; **detaliate**, ele sînt aplicate diferențiat, în funcție de particularitățile județului, ale zonelor sale și ale unităților școlare.

Dar **ceea ce trebuie să reținem, în mod deosebit, este faptul că aceste măsuri s-au luat pentru creșterea calității învățămîntului românesc.** Așadar, ne preocupă obținerea procentului maxim de promovabilitate, dar ne interesează, în primul rînd, dacă notele elevilor oglindesc ve[illegible] cunoștințele însușite de ei.

În același scop am regîndit întrecerea între școli care, de acum înainte se va desfășura sub titlul „Pentru o nouă calitate în învățămînt" ; criteriile proiectului de regulament — îmbogățite cu sugestiile cadrelor didactice — vizează, în principal, rezultatele obținute la învățătură. Tot la calitate — a pregătirii tehnico-practice a elevilor — ne-am gîndit și cînd am hotărît generalizarea inițiativei de a exprima planul de producție în două categorii de indicatori : valoare bănească și unități naturale (nominalizarea reperelor ; specificarea operațiunilor tehnologice necesare obținerii lor). Această modalitate de lucru determină o strînsă legătură între disciplinele fundamentale, cele tehnice și practica productivă propriu-zisă.

Poate că ar fi trebuit să începem cu măsurile preconizate pentru a asigura rezultate de calitate în activitatea de educație comunistă a elevilor. Pentru această finalitate am dat o nouă orientare tuturor acțiunilor educative care au loc în școală și în afara ei.

Tovarășul inspector școlar general am [illegible] ocazia să-l ascult, din nou, la **schimbul de experiență a directoarelor de grădiniță din municipiul Hunedoara, orașele Hațeg și Călan** (4 februarie) unde a prezentat, concis și limpede, sarcinile ce revin educatoarelor în pregătirea preșcolarilor pentru școală, pentru viață, în lumina noilor orientări, insistînd asupra necesității de a se înțelege că în **sistemul nostru de învățămînt „această unitate cu foc continuu", educația pentru viitor, începe de la 3 ani și trebuie făcută, cu multă pricepere și tragere de inimă, pentru a evita „rebuturile umane"**, uneori irecuperabile. Însoțită de inspectorul școlar de specialitate **Ana Schervan**, am asistat, în două din cele patru grădinițe gazdă din municipiul Hunedoara la activitățile demonstrative ale educatoarelor **Minorica Nojogan** (Grădinița C.S.H. nr. 3) și **Viorica Blehui** (Grădinița I.M.H.) — ambele absolvente ale Liceului pedagogic din Deva. Și prima activitate, intitulată **„Ce să fiu"** (Cunoștințe despre natură și om) dar, mai ales, a doua, **„Călătorie prin țara mea"** (desfășurată în cadrul organizației șoimilor patriei) au dovedit că o parte din noile măsuri privind calitatea învățămîntului hunedorean sînt deja însușite și aplicate.

Aceeași operativitate am remarcat-o și în activitatea consiliului de conducere al **Liceului pedagogic din Deva.** Directorul unității de învățămînt, profesorul emerit **Cornel Stoica**, a insistat asupra măsurilor de optimizare a perfecționării educatoarelor și învățătoarelor din județ :

— La cursurile de perfecționare acordăm o mare importanță aspectelor aplicative. Ne ajută la împlinirea acestui deziderat cabinetele și laboratoarele noastre, expunerea permanentă a materialelor didactice confecționate de elevi, cu eficiență maximă în predare. Dar eforturile noastre urmăresc, mai ales, ca **toate activitățile și lecțiile, la cele patru nivele de școlarizare din liceul nostru, să se desfășoare pe baza tehnologiei didactice moderne pentru ca, în acest fel, pregătirea metodică a viitorilor absolvenți, familiarizarea lor cu cerințele învățămîntului formativ să se realizeze în fiecare oră de curs, în fiecare zi, nu numai în timpul practicii pedagogice.** Ceea ce presupune un continuu interes din partea profesorilor și învățătorilor școlii noastre pentru calitatea predării, pentru justificarea exigenței față de elevii lor prin exemplul muncii personale.

Și de data aceasta m-a convins elocvența faptelor. Iată doar două exemple : lecțiile de biologie, de la clasele a IX-a (învățători) și a VI-a A, susținute de profesorul metodist **Oliviu Sîrbu**, care pot fi considerate modele de activitate didactică [illegible] rire și conversație euristică ; și modul exemplar de funcționare a bibliotecii liceului care are în medie 70—80 de cititori pe zi și în cadrul căreia elevele din clasele terminale participă la un util curs de biblioteconomie, condus de bibliotecara **Olivia Stoica**, învățînd, mai ales pentru viitoarea lor profesie, cum trebuie să lucreze cu cartea.

La **Școala de 10 ani din comuna Beriu**, am găsit alte aspecte ale măsurilor amintite, în curs de aplicare : diminuarea caracterului expozitiv al lecțiilor și creșterea ponderii practice aplicative, îndeosebi la disciplinele de specialitate (clasele a IX-a și a X-a au profil agricol) ; amenajarea cabinetelor pentru disciplinele tehnice și modernizarea laboratoarelor de biologie, fizică și chimie. Dacă la toate măsurile consemnate în planul de activitate pentru trimestrul al II-lea adăugăm curățenia din școală, mîncarea bună de la cantina elevilor, ordinea din internat, conchidem că directorul școlii, profesorul **Nicolae Nistorescu**, este un gospodar de nădejde. Dar... În același plan de măsuri mai există o prevedere : controlul zilnic al planurilor și schițelor de lecții. Ele există, nu mă îndoiesc. Însă, cui folosește un simplu control zilnic, de rutină. N-am înțeles de ce își asumă numai directorul unității această îndatorire și nu apelează la ajutorul responsabililor comisiilor metodice și al șefilor de catedră. Fiindcă, practic, este imposibil ca o singură persoană să efectueze verificarea lor amănunțită cu insistențe asupra structurii și conținutului care ar trebui să reflecte o metodologie modernă. Un argument al acestei obiecții ni l-au oferit un plan de lecție și o schiță, mult deosebite între ele. Primul, detaliat pe obiective operaționale, enumerînd procedeele de lucru și mijloacele de învățămînt ce urmau a fi folosite (prof. biologie — **Carmen Junie**, în primul an de activitate), a doua, expediată superficial (literatură română — prof. **Dorina Bălan**, gradul I). Bineînțeles preocuparea diferită pentru pregătirea celor două lecții s-a repercutat diferențiat în calitatea predării lor : fixarea și discutarea temei pentru acasă au dovedit că majoritatea elevilor din clasa a VIII-a A și-au însușit corect cunoștințele noi despre sistemul nervos în timpul orei ; în schimb, colegii lor din clasa a VI-a A au avut, ca și mine, neșansa de a participa, pasiv, la o lecție cenușie, deloc atractivă și în mică măsură instructivă, deși experiența profesoarei și tema (C. Negruzzi — Sobieski și Românii) promiteau mult.

De cîte ori am privilegiul să văd școli în care munca potențează ideea novatoare, și ideea îndrăzneață slujește munca, îmi amintesc de proverbul „omul sfințește locul". De data aceasta omul era directorul **Robert Singer** — profesor de matematică — iar locul — **Liceul industrial nr. 4 din Deva** (profil construcții, mecanică). Desigur, într-un astfel de loc, de unul singur nu poți face nimic. Și de aceea mi se pare concludent pentru stilul de muncă al directorului, felul în care știe să-și mobilizeze întregul colectiv în direcția aceluiași scop : calitatea muncii.

— Este suficient ca din 40 de cadre didactice unul singur să fie comod, dezinteresat, nereceptiv la nou ca să întunece simțitor rezultatele bune și foarte bune ale activității instructiv-educative a celorlalți. Iau drept exemplu pregătirea elevilor noștri. Mai întîi ne-am gîndit cum să-i atragem spre liceul în care ne desfășurăm activitatea. Și am găsit o soluție pe care acum o consider simplă : odată cu anunțarea profilurilor diferitelor clase am declarat și cercurile de elevi care vor funcționa pe lîngă aceste clase. De pildă, elevii claselor de construcții pot participa la cercul de matematică-fizică, de parașutiști, de instalații în construcții (pentru folosirea energiei neconvenționale). Înscrierea în clasa a IX-a s-a făcut pe baza opțiunii elevilor pentru unul sau altul din aceste cercuri. Iar elevii nu sînt supraîncărcați, deoarece, cînd faci ce-ți place, nu obosești. Mai ales dacă o faci benevol. Trebuie să spun că această soluție a influențat pozitiv și rezultatele la învățătură, care sînt mult mai bune decît în anii precedenți.

Cu alte cuvinte, este vorba despre un procedeu educativ, eficient, care rezolvă, pentru acest liceu, și problema orientării școlare și profesionale. Dar pentru clarificarea acestui aspect al învățămîntului hunedorean ne-am adresat profesorului **Filip Lățug**, conducătorul **Laboratorului județean de orientare școlară și profesională** (care își desfășoară activitatea prin munca obștească a 17 membri — profesori, psihologi, logopezi, medici, ingineri — din cele 9 zone ale județului). Astfel am aflat despre inițiativa înfăptuirii orientării școlare și profesionale în județul Hunedoara pe principiile unei noi metodologii, care va fi validată și omologată pe baza unor acțiuni experimentale de anvergură, avînd ca scop antrenarea liceelor în recrutarea elevilor din școli gimnaziale și cointeresarea părinților în formularea opțiunilor elevilor pentru o profesie sau alta.

În încheiere doresc să accentuez impresia de ordine și disciplină, de rigoare și calm pe care mi-a lăsat-o vizita în unități de învățămînt din județul Hunedoara, toate acestea contribuind la efortul constructiv care dă multiple satisfacții — imediate și în timp — oamenilor școlii de pe aceste meleaguri.

VALERIA BACIU

Calitatea învățămîntului — consecință a exigenței și perfecționării profesionale

● Calitatea și perfecționarea muncii începe de la inspectorat ● A preveni înseamnă pe jumătate a evita ● Control și îndrumare operativă, eficientă

Cîteva zile de documentare în județul Dolj, m-au convins că trimestrul acesta a debutat cu un spor substanțial de angajare, de exigență și de responsabilitate în activitatea profesională a tuturor celor ce răspund, mijlocit sau nemijlocit, de învățămîntul acestui județ și că rezultatele finale se prefigurează a fi dintre cele mai bune. O echipă a inspectoratului școlar pusă pe treabă serioasă, îndîrjită, hotărîtă să lichideze definitiv renumele nu tocmai măgulitor de care se bucura odinioară școala Doljului, își începe dis-de-dimineață munca la inspectorat (într-o dimineață, la ora 7, inspectorul general transmitea operativ sarcinile pentru acea zi) iar apoi, se deplasează în școli spre a sprijini și urmări modul în care se desfășoară procesul instructiv-educativ și, mai ales, cum se aplică măsurile ce s-au desprins în urma analizelor rezultatelor primului trimestru. Hotărîtor în emulația, în efervescența și spiritul care s-a instaurat în activitatea școlară este, așa cum îmi mărturisea tovarășul Gheorghe Călbureanu, inspectorul școlar general, mai ales modul în care conducerea ministerului imprimă acest spirit prin întreaga sa activitate de orientare, de îndrumare, de control permanent pe care o desfășoară sistematic la nivelul județelor.

— Vă puteți referi la ultima acțiune a conducerii ministerului, cea de la Timișoara ? Ce a constituit ea pentru inspectorii generali și ce măsuri întreprindeți în urma acestei acțiuni ?

— Organizarea cursului de reciclare de la Timișoara, la care au participat inspectorii școlari generali din întreaga țară, desfășurată în prezența tovarășei prof. univ. dr. Aneta Spornic — ministrul educației și învățămîntului — a avut o însemnătate deosebită pentru perfecționarea actului conducerii.

În urma indicațiilor primite la acest curs, Biroul executiv al Consiliului județean al educației și învățămîntului a stabilit ca în perioada trimestrelor II și III să intensifice acțiunile de îndrumare și control ale unităților de învățămînt preșcolar și primar.

În acest scop s-a elaborat o tematică ce urmărește în principal cunoașterea nivelului de pregătire și al deprinderilor de muncă ale preșcolarilor și elevilor din învățămîntul primar.

Prin planul de măsuri difuzat în unitățile de învățămînt din județ s-au prevăzut acțiuni de control în toate grădinițele de copii și școlile primare în perioada lunilor februarie și martie a.c. din partea consiliilor de coordonare, cu care prilej să se constate nivelul de pregătire al elevilor, activitățile practice pe care aceștia le desfășoară în cadrul obiectelor de învățămînt, „Lucrul manual" la clasele I—IV și „Activitățile practice-manuale" în grădinițele de copii.

În a doua jumătate a lunii aprilie, la nivelul județului, se va analiza activitatea instructiv-educativă desfășurată în învățămîntul preșcolar, cu care prilej vom valorifica experiența pozitivă din munca unor educatoare și grădinițe de copii și vom stabili noi măsuri care să asigure creșterea calitativă, mai ales sub aspect educativ-formativ, a activității desfășurate cu preșcolarii.

În învățămîntul gimnazial și liceal s-au luat măsuri care vizează perfecționarea activității în atelierele-școală, întărirea colaborării unităților de învățămînt cu întreprinderile economice productive, în scopul asigurării unei bune pregătiri tehnico-productive a tuturor elevilor la ni-

Astfel, s-au intensificat acțiunile de control din partea directorilor de școli și a organelor de conducere colectivă care trebuie să antreneze în aceste acțiuni responsabilii comisiilor metodice și colectivele de catedră ; s-au completat loturile reprezentative ale școlilor pentru concursurile școlare pe obiecte și pe meserii și se desfășoară o susținută muncă de pregătire suplimentară a acestor elevi ; sînt în curs de desfășurare analize la nivelul birourilor executive din școli a cauzelor care au determinat ca la sfîrșitul trimestrului I să se înregistreze elevi corigenți și, mai ales, un număr mare de elevi cu medii de 5 și 6, în vederea impulsionării activității pentru recuperarea reală a acestor elevi ; se desfășoară în mod organizat și diferențiat pregătirea elevilor din clasele terminale la obiectele de concurs și de testare ; se insistă ca în toate școlile să se asigure o strînsă legătură a conținutului lecției cu practica socială, cu producția, pentru integrarea documentelor de partid și a tezelor din opera tovarășului Nicolae Ceaușescu în conținutul lecțiilor.

În scopul îmbunătățirii muncii educative vom urmări mai îndeaproape colaborarea unităților de învățămînt cu familia și în ce măsură se aplică în școli sarcinile stabilite recent de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., cu privire la activitatea educativă în organizația Șoimii patriei, organizațiile de pionieri și de tineret, participarea copiilor și elevilor la activitățile educative și cultural-artistice din cadrul Festivalului național „Cîntarea României".

Inspectoratul școlar județean a insistat ca, în activitatea la clasă cu elevii, să se urmărească folosirea deplină a capacităților fiecărui elev, să se meargă pînă la individualizarea activității instructiv-educative. Considerăm că stabilirea unor bareme, a unor cerințe unitare este în măsură să ne ajute în aprecierea mai corectă a cadrelor didactice.

— Tovarășe inspector general, este știut că între calitatea învățămîntului și nivelul perfecționării cadrelor didactice există o relație directă, că aceste cerințe se condiționează reciproc. Ce ne puteți spune despre activitatea de perfec-

pregătirea profesională a oamenilor școlii?

— Pe baza indicațiilor ministerului și, mai ales, a precizărilor făcute la cursuri de reciclare, Inspectoratul școlar județean și-a stabilit o politică proprie de perfecționare a educatoarelor, învățătorilor și profesorilor de toate disciplinele.

S-a introdus un sistem nou de evidență a acțiunilor de perfecționare în toate unitățile de învățămînt (reciclare, înscriere la gradele didactice). Se respectă mai strict criteriile de calitate stabilite pentru înscrierea la gradele didactice II și I. Vom acorda o mai mare atenție selecționării și admiterii la grade a profesorilor de la disciplinele fundamentale.

Am sporit exigența față de activitatea pe care o desfășoară Liceul pedagogic în acțiunea de perfecționare a învățătorilor și educatoarelor, stabilind să se țină seama la promovarea gradelor și cursurilor de reciclare și de rezultatele concrete pe care aceștia le obțin în munca la clasă.

Am solicitat directorilor de școli și inspectorilor școlari să planifice la cursurile de reciclare pentru anul școlar 1982/1983, cu prioritate, cadrele didactice care în mod repetat nu se pregătesc pentru lecții, care au elevi rămași în urmă la învățătură sau un număr prea mare de elevi cu situație mediocră.

În luna ianuarie s-a organizat un curs de pedagogie-psihologie școlară pentru profesorii maiștri din învățămîntul liceal și gimnazial.

S-au întreprins noi măsuri pentru integrarea mai eficientă a Casei personalului didactic în acțiunile de perfecționare a cadrelor didactice.

La începutul trimestrului s-au întreprins o serie de acțiuni noi ce angajează cadrele didactice într-o amplă muncă de organizare a unor studii pe temele : „Trecerea de la învățămîntul primar la învățămîntul gimnazial — problemă comună a învățătorilor și profesorilor" ; „Trecerea fără rebuturi de la învățămîntul gimnazial în treapta I de liceu" ; „Însușirea cunoștințelor și deprinderilor de către întreaga clasă de elevi în timpul orei de curs" ; „Cunoașterea, prevenirea și combaterea mediocrității la învățătură" ; „Atribuțiile consiliului de coordonare în ridicarea calitativă a procesului instructiv-educativ".

În legătură cu starea disciplinară în rîndul colectivelor de cadre didactice și de elevi, vom asigura creșterea rolului opiniei colective împotriva celor care se abat de la prevederile Legii educației și învățămîntului, ale legilor țării și actelor normative în vigoare. Biroul executiv a inițiat măsuri care vizează munca de prevenire, solicitînd conducerilor de școli să organizeze dezbateri ale legilor, regulamentelor și actelor normative care reglementează raporturile de muncă și sociale și care trebuie să asigure o perfectă stare de ordine și de disciplină față de muncă și față de îndatoririle cetățenești în toate colectivele de cadre didactice și de elevi.

În unele situații n-am ezitat să luăm măsuri disciplinare, mergînd chiar pînă la îndepărtarea din învățămînt a unor elemente care, prin atitudinea lor, au devenit incompatibile cu calitatea de educator comunist.

Am solicitat organelor de conducere colectivă să analizeze și să tragă la răspundere cu toată exigența pe cei care nu se încadrează în spiritul de ordine și de disciplină care trebuie să existe în fiecare unitate de învățămînt din județ și care este hotărîtor în creșterea calității învățămîntului.

MONICA ROBEA

Raid-anchetă în grădinițe din județul Covasna

Preocupări constante de autoperfecționare

● Preșcolari, dar, în același timp, șoimi ai patriei ● Familiarizarea cu noțiunile de patrie, partid și popor ● Aplicarea mult mai operativă a învățămintelor din schimburile de experiență

Procentul de cuprindere a populației preșcolare în grădinițele județului Covasna — în proporție de 100 la sută pentru copiii de cinci ani și de 98,5 la sută pentru cei de trei și patru ani — după cum aveam să aflăm de la **Rethy Ildico, inspectoare la Inspectoratul școlar județean Covasna** — exprimă elocvent nivelul înalt al generalizării învățământului preșcolar din această zonă. Un rezultat pozitiv al colaborării dintre inspectoratul școlar, Consiliul județean al Organizației Pionierilor și Șoimilor patriei și grădinițe îl constituie și reducerea numărului de copii amânați pentru școală. Pasul cu adevărat hotărîtor însă este — și aici, am simțit consensul tuturor educatoarelor cu care am purtat convorbiri — pregătirea cabitativ-superioară a copiilor pentru școală, dezvoltarea activităților educative cu grupele de șoimi ai patriei și asigurarea dezvoltării lor în ansamblu, atît printr-o bună frecvență a copiilor la grădiniță, cît și prin perfecționarea metodelor și procedeelor folosite de educatoare în activitatea lor cotidiană.

Cum se prezintă, sub acest aspect, activitățile care au loc, în cîteva grădinițe din orașul Covasna și municipiul Sf. Gheorghe ?

Orașul Covasna

La Grădinița cu program prelungit nr. 1 (directoare : Fabian Marta), copiii desfășoară, la primele ore ale dimineții, o gamă foarte variată de activități manuale : o grupă mare, de 40 de copii, era împărțită la două măsuțe, cu diferite îndeletniciri. Am reținut o valoroasă contribuție a „materialului didactic pus copiilor la dispoziție : cîteva pătrate de plastic, tăiate în fîșii subțiri, pot intersecta cu succes rafia, în imaginațiile din care rezultă covoraș, semne de carte, pălărioare, manșete, steguțe. Copiii mai mărunți se joacă, mărgele din segmente de paie colorate cu rotițe din hârtie glasată, confetimatu, din pene — fluturi și flori, din frunze — copăci și silhuete de păpuși, de ființe umane.

Cu deosebire impresionează, iarăși, modul clar și accesibil în care educatoarea îi familiarizează pe copii cu reprezentări și cunoștințe despre patrie, partid și popor !

La Grădinița cu program prelungit nr. 2, educatoarea Mirela Viorica a pus la dispoziția grupei mijloacele de plastic, din comerț (pentru mesaj), pe care copiii făceau exerciții de cusături populare — fără ac, doar cu un fir de lînă sufletul firului întărit cu aracet sau cu parafină — ca la niște gherghefuri, dezvoltînd-ui deprinderile manuale și pregătindu-le astfel pentru a învăța să coasă mai tîrziu pe pînză. **A fost însă nu numai o lecțiune practică**", ci și o instructivă convorbire despre unele meserii din industria ușoară (țesut, croitorie).

Municipiul Sf. Gheorghe

O masă rotundă pe tema calității muncii didactice a educatoarelor a intrunit, aici, opinii izvorîte din experiența a 11 cadre didactice din oraș. Astfel, vorbind despre importanța socială a vorbirii corecte la preșcolari, **Victoria Deac, directoarea Grădiniței cu program prelungit nr. 7**, ne-a înfățișat cîteva din fișele sale de lucru individual, pentru exersarea pronunțării corecte a sunetelor de către copii, pentru reglarea respirației în fluxul vorbirii, a ritmului și nuanțării vorbirii, în vederea corectării fenomenelor de sonorizare sau prevenirii vorbirii nazonate, în fond pentru educarea vorbirii corecte și expresive a copiilor atît în limba maternă, cît și în limba română.

O experiență interesantă — în familiarizarea grupelor de șoimi ai patriei cu natura, cu mediul înconjurător și acțiunile de muncă ale oamenilor în agricultură — a prezentat și educatoarea **Köher Blanca**, de la aceeași grădiniță. Pe lîngă aspecte de observare directă a realității, multitudinea de diapozitive color, pe care le-a realizat, prezintă diferite scene de muncă în grădină (în cîmp, copiii însămînțează ceapă, toamna, recoltează ceapă, primăvara, strîng finul, vara, văruiesc copacii înfloriți, primăvara, observă cîmpul de cartofi și distrug gîndacii de Colorado...). La colțul naturii, din grădiniță, fiecare anotimp e reprezentat, în trei rafturi care cuprind : a) flori ; b) fructe și zarzavaturi ; c) plante furajere pentru hrana animalelor. Toate acestea pot fi aduse de acasă, de copii, și schimbate după sezon. Fiecare copil este preocupat de îngrijirea unei plante, la colțul naturii.

Aici, se mai află și un „calendar al naturii", unde ei înregistrează starea vremii, ca și perioada optimă de însămînțare a celor mai cunoscute plante. Nu întîmplător șoimii patriei din „grupa micilor naturaliști" au fost fotografiați, în semn de omagiu adus activității ! De altfel, cunoașterea stadiilor dezvoltării unei plante este verificată și prin „fișa de lucru individuală", în care li se cere copiilor să așeze imaginile corespunzătoare în ordinea de creștere, cu motivația respectivă. Alte fișe se intitulează : „Ce lipsește ?" (este vorba tot de flori, fructe, zarzavaturi) sau „Ce se potrivește cu anotimpul ?". În ajunul Anului Nou, copiii s-au plimbat pe cîmp în sanie cu zurgălăi, apoi au urmat un carnaval și un spectacol la care au venit și părinții...

Tot în cadrul activităților de cunoaștere a mediului înconjurător, **educatoarea Prejmer Ionela, de la Grădinița cu program prelungit nr. 6**, a prezentat copiilor diferite păsări și animale sălbatice împăiate, bucăți din blana acestora. A adus și panouri cu colecții de semințe ale cerealelor mai importante, precum și o serie din produsele ce se obțin de pe urma lor (fie sub formă miniaturală, fie în imagini).

Maria Teșiu, de la Grădinița nr. 8, se pronunță împotriva constringerilor, a interdicțiilor, a interdicțiilor formale și stimulează participarea voluntară conștientă și creativă a copiilor la diferite activități practice. De exemplu, ea dă copiilor libertatea să aleagă singuri materialul necesar pentru construcțiile lor, care sînt expuse ulterior, spre a fi apreciate în funcție de frumusețea, de originalitatea lor.

Directoarea Grădiniței cu program săptămînal, Dali Ileana, a susținut necesitatea aplicării mult mai operative a învățămintelor trase cu prilejul schimburilor de experiență, între educatoare, pe tema activității specifice unităților cu program săptămînal, ai căror copii, datorită carențelor provocate de mai îndelungata absență din mediul familial, au nevoie de mai frecvente contacte cu viața socială din afara grădiniței.

Evidențiind clarificările aduse prin popularizarea experienței pozitive a educatoarelor, în cadrul cercurilor pedagogice și al întîlnirilor cu activul județean care se ocupă de șoimii patriei, inspectoarea Rethy Ildico a subliniat necesitatea lărgirii schimburilor de experiență ale educatoarelor din județul Covasna, prin diverse forme, printre care și invitarea mai frecventă, în județ, a unor specialiști în domeniul învățămîntului preșcolar din cadrul învățămîntului superior, al liceelor de specialitate și din cadrul cercetării pedagogice.

DOINA SANTIMBREANU

Rubrică dedicată cadrelor care se ocupă de „Șoimii patriei"

Preocupată de popularizarea experienței în domeniul întăririi colaborării școlii cu organizațiile de copii și tineret, ca acțiune de mare însemnătate în procesul educației revoluționare patriotice și moral-cetățenești, în spiritul cultului muncii, a tineretului școlar, conducerea Ministerului Educației și Învățămîntului asigură, prin revista noastră, publicarea de mai mulți ani a rubricilor care poartă ca titlu „Agenda comandantului instructor de pionieri" și „Colaborarea școală - organizația U.T.C.". Începînd cu luna viitoare, așa cum a arătat **prof. Rada Mocanu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului**, la recenta plenară a Consiliului Național al Organizației Pionierilor, revista noastră va dedica o rubrică și pentru cadrele care se ocupă de activitatea „Șoimilor patriei".

Invităm cititorii revistei noastre să ne trimită scurte articole de prezentare a experienței, inițiativelor și acțiunilor cu ajutorul cărora au realizat însușirea clară și temeinică de către șoimii patriei a noțiunilor de bază ale educației revoluționare, ale cunoașterii profesiilor și în general a rolului fundamental al muncii, în viața societății noastre; în același timp, dorim să primim și propuneri de titluri pentru această nouă rubrică dedicată colegelor noastre care se ocupă de activitatea grupelor de „Șoimi ai patriei".

Frescă ilustrînd dezvoltarea învățămîntului — în holul Liceului „Nicolae Bălcescu" din Capitală

Disciplina — componentă fundamenta a eficienței muncii didactice

(Urmare din pag. 1)

activul Consiliului județean al Organizației Pionierilor și Comitetul județean U.T.C. Cu aceste ocazii s-a insistat asupra înțelegerii corecte de către toate educatoarele, toți învățătorii și profesorii a faptului că **folosirea unor metode și mijloace de învățămînt moderne, eficiente nu este facultativă, fiind o componentă a disciplinei în muncă.** Elementul principal al evaluării pregătirii elevilor nu este procentul de promovabilitate, ci calitatea superioară a acestei pregătiri, aprecierea muncii didactice efectuîndu-se pe baza rezultatelor obținute de toți elevii unei clase. Aceste cerințe au fost înțelese și aplicate în practică de către colectivele unor licee și școli care au încheiat cu rezultate bune și foarte bune primul trimestru al anului școlar în curs și își continuă activitatea în spiritul aceleeași exigențe. De pildă — liceele de matematică-fizică „George Bacovia" și „Lucrețiu Pătrășcanu", liceele industriale nr. 1 și nr. 3. Liceul pedagogic, Liceul sanitar și școlile gimnaziale nr. 1, nr. 5, nr. 27, și nr. 29 din municipiul Bacău; sau Liceul de chimie industrială din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, Școala nr. 1 din Comănești, Școala nr. 4 din Buhuși și școlile din comunele Asău, Dărmănești, Tîrgu Trotuș, Răcăciuni, Podu Turcului și Horgești.

Marea majoritate a personalului didactic din județul nostru înțelege că disciplina prof[illegible] înseamnă plinirea în permanență a tuturor toririlor lor de educatori com[illegible] fiind conștienți că, în această pre[illegible] muncă de calitate înseamnă forn[illegible] complexă a generațiilor tinere p[illegible] împlinirea mărețelor obiective de [illegible]strucție a socialismului în epoca [illegible]temporană, a comunismului. Aco[illegible] atenția cuvenită disciplinei în m[illegible] îndeplinirii exemplare a sarcin[illegible]or, [illegible]siliul județean al educației și în[illegible]mîntului, sub îndrumarea și cu [illegible]jinul organelor și organizațiile[illegible] partid, a insistat, în mod deosebit, [illegible]supra comportării exemplare a cad[illegible] didactice, în școală, familie și soc[illegible]te. Discutarea unor abateri discipl[illegible] în cadrul Biroului executiv, sancț[illegible]rea celor vinovați, prelucrarea un[illegible] semenea cazuri în ședințele de ar[illegible] cu directorii sau în consfătuiri de [illegible] organizate cu factorii de conducer[illegible] zone și localități, au avut [illegible]tive asupra întăririi [illegible]ine[illegible] muncă a cadrelor didactice.

Conștienți fiind că obținerea unc[illegible]zultate mai bune în instruirea și ec[illegible]rea elevilor se poate realiza n[illegible] printr-o disciplină fermă a educa[illegible]lui, printr-o bună colaborare a f[illegible]rilor implicați, vom acționa în [illegible]tinere cu exigență și hotărîre, p[illegible] traducerea în viață a sarcinilor d[illegible]bite ce revin școlii, prin docume[illegible] de partid și de stat.

Predarea cu ajutorul unor etape logice

● Aplicații la studiul evidenței contabile ● Succesiunea etapelor, [illegible]diție a înțelegerii conținutului lecției

Formarea viitorului lucrător economist presupune o solidă gîndire logică economică. În realizarea acestei gîndiri — care se asigură pe parcursul treptelor I și II de școlarizare — folosim etape logice de predare-învățare.

Astfel, **rezolvarea fiecărei etape** a analizei contabile este necesar să se constituie în obiective intermediare, obiectivul final fiind formula contabilă. De asemenea, acestea prezintă avantajul că elevul se deprinde **cu o ordine firească în gîndire**, deoarece nerezolvarea corectă a unei etape nu-i dă posibilitatea să continue celelalte etape. Să luăm un exemplu : manualul de Contabilitate și mecanizarea lucrărilor de evidență și calcul pentru anul I (ediția 1979, valabil și pentru actualul an școlar) tratează analiza contabilă prin următoarele etape : natura operației economice ; elementele patrimoniale care au suferit modificări : sensul în care s-au modificat elementele patrimoniale ; conturile corespondente ; partea contului (debit sau credit) în care se înregistrează operația economică. Analiza contabilă astfel prezentată nu are în vedere că sînt operații economico-financiare, care nu determină modificarea nici unui element patrimonial, ci a unor conturi de colectare și repart[illegible] care nu apar în bilanț și, ca atare [illegible] cuprind toate înregistrările pos[illegible] într-o unitate economică.

Referitor la etapa „elemente patr[illegible]niale care au suferit modificări", c[illegible]derăm că se fac „un pas înainte, [illegible] înapoi", deoarece prin lecția ce a [illegible]cedat analiza contabilă — și an[illegible] „Reguli de funcționare a conturilor [illegible] așa cum e prezentată în manual, se [illegible]ționează : „...pentru a arăta spo[illegible] elementelor patrimoniale, suma se în[illegible] în conturi. Pentru a reflecta creștere[illegible] debitează sau se creditează contul". [illegible] mult, se arată că pentru elemente[illegible] activ se deschid conturi de activ, [illegible] pentru elementele de pasiv se de[illegible] conturi de pasiv. În cazul de fa[illegible] substituie greșit noțiunea de „cont" [illegible] noțiunea de „elemente patrimoni[illegible]

Din aceste motive, apreciem că s[illegible]tura și etapele analizei contabile este[illegible]cesar să fie reconsiderate după cum[illegible]mează : Natura operației economice ; [illegible]bilirea conturilor corespondente ; sta[illegible]rea sensului modificării conturilor ; [illegible]bilirea naturii conturilor (grupa și cla[illegible] stabilirea conturilor debitoare și c[illegible]toare.

Prin etapa „natura operaţiei economice" se cere elevului să analizeze şi să încadreze într-un anumit gen de operaţii, exemplul dat. **Prin succesiunea de etape propusă**, şi anume „stabilirea conturilor corespondenţe", **elevul este solicitat să găsească înţelesul economic şi contabil, pe baza cunoştinţelor dobîndite în capitolele precedente:** „Contul", „Mijloace economice".

A spune că intrarea mijloacelor fixe într-o întreprindere se reflectă în conturile mijloace fixe şi fondul mijloacelor fixe, nu se încalcă nici o regulă de funcţionare a conturilor, ci dimpotrivă. Urmărindu-se o permanentă activare a elevului, structura analizei contabile, după părerea mea, asigură, prin etapa a III-a, stabilirea sensului modificării contabile, o mare accesibilitate, ceea ce nu poate fi neglijat, avînd în vedere volumul de cunoştinţe economice pe care îl are elevul în anul I, după cîteva luni de învăţămînt economic. Elevul este pus în situaţia de a stabili corespondenţele între conturi, efectul operaţiei economice asupra conturilor folosite. Aceasta asigură aprofundarea celei mai importante probleme a înregistrărilor contabile, anume corespondenţa conturilor.

După cum rezultă, elevul trebuie să cunoască un sistem de lecţii, pentru a folosi logic şi creativ informaţiile cerute de o anumită rezolvare, şi nu de a le memora: clasificarea conturilor, reguli de funcţionare a conturilor, corespondenţa conturilor.

Succesiunea etapelor cere permanent o gîndire economică şi contabilă.

Acordarea atenţiei deosebite la însuşirea analizei contabile va asigura buna pregătire profesională a viitorului lucrător contabil, capabil să răspundă unuia dintre cerinţele fundamentale ale activităţii de producţie şi, în general, ale economiei naţionale care este eficienţa.

Prof. ION COJOCARU
Liceul economic şi de drept administrativ din Ploieşti

LA ORA DE LITERATURĂ ROMÂNĂ

Formarea gustului pentru frumos — o preocupare permanentă

Un prim aspect asupra căruia aş dori să mă opresc şi care, după opinia mea, are o importanţă cu totul deosebită în formarea gustului estetic îl constituie sensibilizarea clasei, sensibilizare care facilitează receptarea şi înţelegerea de către elevi a frumosului artistic, aşa cum este el exprimat în operele literare. Crearea, la orele de literatură română a unei atmosfere deosebite, a unei stări de emotivitate generală, astfel încît, vorbind despre poezia lui Eminescu sau Arghezi, despre opera lui Sadoveanu, elevul să fie impresionat, să-şi dea seama sau să înceapă să-şi dea seama, de frumuseţea unui vers eminescian, a unei fraze sadoveniene reprezintă punctul de pornire în formarea şi dezvoltarea gustului pentru frumos. Desigur crearea unei asemenea atmosfere depinde, în primul rînd, de profesor, de cultura acestuia, de pricepere sa de pedagog. Nu-i mai puţin adevărat însă că folosirea adecvată a unui variat material didactic (discuri, diapozitive, albume etc.) contribuie substanţial la sensibilizarea clasei, stimulează gîndirea şi imaginaţia elevilor, facilitînd atît înţelegerea unor texte literare cît şi sesizarea valenţelor lor artistice. Utilizînd, în funcţie de specificul orelor şi al clasei, o serie de discuri — „Scrisoarea III" în lectura lui George Calboreanu, „Amintirile din copilărie" citite de Mihail Sadoveanu, versuri de Arghezi şi Blaga în lectura autorilor, poezii de Alecsandri în interpretarea unor actori celebri — am reţinut o „pregătire psihologică" a elevilor, pregătire care le-a înlesnit înţelegerea ideilor din poeziile studiate. De asemenea, am determinat o sensibilizare a clasei folosind diverse diapozitive şi diafilme (la lecţiile despre Eminescu, Creangă şi Caragiale), reproducerile după unele tablouri celebre de Grigorescu şi Luchian, precum şi — în cazul unor lecţii ca „Rarăul", „Dobrogea, Dobrogea !", „Ardealul", „Pădurea Letea" etc. — diferite fotografii şi ilustrate. Spontana aderare efectivă a elevilor la frumuseţea aspectelor umane, sociale şi naturale prezentate prin materialele de mai sus constituie un punct de plecare în treptata familiarizare a acestora cu frumosul artistic, în stimularea formării gustului estetic.

Un al doilea aspect evidenţiat de practica zilnică şi asupra căruia aş vrea să mă opresc este determinarea elevilor de a avea un contact permanent cu frumosul artistic şi, în primul rînd, cu cel literar. În acest scop m-a preocupat, desigur, dezvoltarea la elevi a pasiunii pentru citit şi am urmărit îndeaproape felul în care aceştia îşi însuşesc lecturile suplimentare. Pentru a spori însă eficienţa unor asemenea lecturi şi pentru a exploata mult mai mult capacităţile formative, sub aspect estetic ale creaţiei literare, am utilizat, cu rezultate satisfăcătoare, următoarele procedee. Astfel, pentru a facilita elevilor descoperirea valenţelor artistice ale unui text literar, am ales, atît din fragmentele cuprinse în manual cît şi din unele lecturi suplimentare („Ostaşii noştri" de V. Alecsandri, „Legende istorice" de D. Bolintineanu, „Poveşti şi povestiri" de Ion Creangă, „România pitorească" de Al. Vlahuţă etc.) pasajele cele mai reprezentative din punct de vedere artistic şi am recomandat lecturarea lor cu atenţie. De asemenea, pentru a arăta elevilor care aspecte din societate, care trăsături umane sînt apreciate ca frumoase am selecţionat, din aceleaşi lucrări, fragmentele adecvate şi le-am dat clasei pentru lectură, cu indicaţia de a reţine respectivele trăsături sau aspecte. După lectura acestor fragmente au urmat compuneri cu teme ca: la clasa a V-a, „Portretul lui Ştefan cel Mare" (după „În Vrancea" de Al. Vlahuţă) sau „Portretul «domnului» Trandafir" (după „Domnu' Trandafir" de M. Sadoveanu); la clasa a VII-a; „Portretul unei fiinţe dragi" (după „Dăscăliţa" de O. Goga) etc.

După asemenea lucrări, al căror punct de plecare îl constituiseră textele din manual sau lecturile suplimentare, am organizat compuneri libere pe teme inspirate din universul imediat al elevilor, cum ar fi: „Şcoala noastră" (clasa a V-a), „Descrieţi casa în care locuiţi" (clasa a VI-a). „Oamenii din satul meu" (clasa a VII-a) etc.; totodată, la unele ore de literatură română am iniţiat discuţii asupra unor evenimente din viaţa satului sau din activitatea locuitorilor comunei, determinîndu-i pe elevi, mai întîi, să evidenţieze, raportîndu-se la cunoştinţele dobîndite, şi la experienţa lor, acele aspecte care pot fi apreciate ca frumoase şi apoi să le relateze cît mai literar. Am acordat o atenţie constantă compunerilor şi discuţiilor de mai sus deoarece, după opinia mea, aici apare un moment deosebit de important al procesului educării estetice a elevilor, respectiv, la nivelul procedeelor menţionate se realizează treptat trecerea de la perceperea mijlocită a frumosului, prin intermediul faptelor literare, la receptarea directă a acestuia, la discernarea lui din universul înconjurător. Fără a fi deosebite, modalităţile amintite contribuie, în mod simţitor, la stimularea capacităţii elevilor de a sesiza aspectele estetice, din lumea înconjurătoare, la punerea bazelor viitorului gust pentru frumos. Apelul la cunoştinţele elevilor, după audierea unor emisiuni la radio sau după vizionarea unor ecranizări, a facilitat desfăşurarea lecţiei, înţelegerea mesajului unui text literar, discernerea valorii sale artistice. Aş vrea să menţionez, de asemenea, că în preocuparea de a sensibiliza clasa, de un real folos au fost impresiile culese de elevi cu prilejul unor excursii.

Prof. ANTOANETA DOBRESCU
Şcoala Bolintin-Vale, judeţul Giurgiu

Pentru viitorul economist

Predarea şi însuşirea limbajului de specialitate au devenit azi o necesitate, începînd de la nivelul claselor liceale, în special la elevii treptei a doua. Din acest punct de vedere, liceele economice pot fi considerate deschizătoare de drumuri, ele beneficiind încă din 1977 de manuale speciale, destinate acestui profil, la toate limbile moderne care se studiază. Prin aceasta, sarcina profesorului de limbi din aceste licee este mult uşurată, elevii la rîndul lor sesizînd utilitatea studiului limbii pe aceste texte cu elementele de lexic specializat în strînsă legătură cu practica lor profesională.

Obiectivul numărul unu al acestei orientări noi este posibilitatea reală de a consulta fără dificultate materiale documentare în limba străină. Considerăm că această pregătire urmărită temeinic în liceu se testează efectiv, în primul rînd la nivelul învăţămîntului superior. Şi tocmai aceasta este perspectiva sub care se lucrează cu elevii din ultimele clase în Liceul economic din Timişoara.

Dar s-a reuşit oare atingerea obiectivului amintit mai sus? Există o continuitate între liceu şi facultate în ceea ce priveşte studiul limbilor? Sînt capabili foştii noştri elevi, acum studenţi, să consulte bibliografie în limba străină? În ce măsură aceşti tineri se pot folosi în viaţă de cunoştinţele de limbă dobîndite în liceu?

Am încercat să aflăm răspunsul printr-un sondaj în rîndul studenţilor anului al III-lea al Institutului de ştiinţe economice din Timişoara, absolvenţi ai liceului economic. Ne-am adresat celor care au studiat în liceu ca primă limbă franceza.

Aşa cum reiese din răspunsurile primite, doar 19 la sută din studenţii interogaţi au abordat bibliografie în limba franceză.

Considerăm rezultatele acestei prime investigaţii doar cu caracter orientativ şi ne propunem continuarea şi extinderea acestui sondaj la toţi anii de studiu. De asemenea, credem că nu ar fi lipsit de interes să cercetăm soarta limbii franceze — ca şi a altor limbi moderne — la elevii absolvenţi intraţi în producţie, precum şi la tinerii economişti absolvenţi ai Institutului de ştiinţe economice din Timişoara.

În aceste condiţii, ce se poate face în liceu pentru ca absolvenţii noştri să nu-şi piardă deprinderile de limbă formate, ci, dimpotrivă, să le fixeze, să le îmbogăţească.

Considerăm că nu este suficient să-i învăţăm pe elevi cum să citească pentru a se informa, ci trebuie, în primul rînd, să le insuflăm dorinţa de a citi în plus, de a se documenta, de a beneficia de avantajul pe care îl au cunoscînd o limbă de circulaţie mondială.

Elevii sînt stimulaţi să se aboneze în număr cît mai mare la publicaţiile în limba franceză existente.

Pentru formarea capacităţii de documentare în limba străină a viitorului specialist, de mare însemnătate este şi dobîndirea unei bune îndemînări în mînuirea dicţionarului. **Lecţii speciale sînt deci afectate pentru însuşirea tehnicii de lucru cu dicţionarul.** În plus catedra de limbi în colaborare cu cea de specialitate a realizat pentru uzul elevilor un **„Dicţionar minimal de termeni economici"**, român-francez şi francez-român, care este un auxiliar preţios în dezvoltarea capacităţii lor de a aborda documentaţie de specialitate.

Paralel cu aceste măsuri de optimizare a predării limbajului economic, considerăm că trebuie menţinut, şi la elevii claselor a XI-a şi a XII-a contactul cu cele mai uzuale structuri ale francezei fundamentale. Ne-am propus deci reluarea permanentă a unui cuantum de structuri necesare pentru conversaţii curente, fixate în dialoguri situative care au fost adunate într-un dosar metodic, menit să suplinească această lacună a manualului de treapta a II-a, excesiv specializat. Ne-ar interesa, în această privinţă şi experienţa altor licee de specialitate.

Prof. ILEANA VAJDA
Liceul economic şi de drept administrativ din Timişoara

În atenţia abonaţilor şi cititorilor revistei noastre

Vă informăm că, începînd cu acest număr, revista noastră se difuzează la preţul de 2,50 lei exemplarul.

Tuturor colegilor noştri care s-au abonat la revistă pentru lunile februarie şi martie, achitînd suma de 2 lei pe aceste două luni, le expediem revista pe luna februarie în contul sumei plătite pentru lunile februarie şi martie.

Invităm pe abonaţii şi cititorii noştri să se prezinte de urgenţă la oficiile poştale, la factorii poştali şi la difuzorii voluntari din şcoli, întreprinderi şi instituţii pentru reînnoirea abonamentelor la „Tribuna şcolii".

Abonamentul la „Tribuna şcolii" pe perioada martie—decembrie 1982 costă 25,50 lei.

Reamintim cititorilor că redacţia nu poate satisface nici o cerere de numere din revista „Tribuna şcolii" care au apărut pînă acum şi nu va putea asigura un număr prea mare de exemplare la difuzarea prin vînzare la chioşcurile de ziare.

LECŢIA LA SERAL

Valoarea exerciţiului

Învăţarea autentică (spun **autentică** deoarece se mai întîmplă ca, dintr-o atitudine superficială faţă de actul învăţării, acesta să fie identificat, ca rezultate, cu **înţelegerea** cunoştinţelor), însemnînd o muncă de clarificare, de adîncire, de reordonare, sistematizare etc..., dar şi de: repetare, recunoaştere, aplicare, se realizează printr-un complex de căi, între care exerciţiul ocupă un loc important — exerciţiul efectuat într-o diversitate de forme, atît la lecţie cît şi, acasă, în cadrul studiului individual al elevului.

Cum la seral, tinerii nu dispun de suficient timp pentru munca independentă în afară de şcoală, buna lor pregătire se realizează în principal prin lecţie, prin activităţile de la clasă. În acel timp limitat al orei de curs, cu elevii care prezintă lacune diferite, profesorul trebuie să obţină un maximum de beneficiu instructiv. Există posibilitatea obţinerii unor asemenea rezultate, aşa cum dovedeşte experienţa acumulată pînă acum de cei mai buni dascăli de la seral.

Într-o discuţie pe care am avut-o recent cu cîţiva profesori din Ploieşti, de diferite specialităţi, cu grijă pentru conţinutul şi metoda de predare — despre munca lor la seral şi căile prin care se pot obţine succese deosebite cu elevii — a fost relevată, între altele, valoarea exerciţiului, în efortul de a obţine **învăţarea încă din lecţie.** Ales în funcţie de paşii realizaţi în cunoaştere — s-a subliniat — de lacunele elevilor şi, în general, de specificul clasei, ca şi de caracterul disciplinei predate, **exerciţiul constituie un instrument, de neînlocuit, al învăţării, al însuşirii temeinice şi al consolidării cunoştinţelor încă din oră.** „Trebuie — a precizat, pe bună dreptate, **prof. Ileana Nastasia** (Limbi moderne, Liceul economic şi de drept administrativ) — **să efectuăm cît mai multe exerciţii şi în mod permanent, care să-i provoace pe elevi să lucreze".**

Beneficiez de o disciplină — a spus **prof. Nicu Constantin** (Matematica, Liceul „Al. I. Cuza") — care permite folosirea largă a exerciţiului, avantaj pe care îl exploatez cît pot mai mult, întrucît, cum spunem noi, „matematica trebuie să treacă prin vîrful creionului". Pentru a face loc larg exerciţiilor care asigură învăţarea încă de la lecţie, reduc partea teoretică la strictul necesar. Mă folosesc mai des de **exerciţiile de aplicare a noţiunilor studiate** (o teorie chiar dacă este exact reprodusă nu înseamnă că e şi însuşită decît dacă elevul poate s-o aplice). Au un efect instructiv foarte bun **exerciţiile şi problemele cu date extrase din realitate.** Ele scurtează timpul necesar înţelegerii problemei, găsirii căilor de rezolvare a ei.

O grijă continuă de a găsi exerciţii pe filoane mai la îndemîna elevilor, arată şi **prof. Marina Lalescu** (Fizica, Liceul „C.D. Gherea") care, luînd în considerare „uşurinţa elevilor muncitori de a gîndi mai degrabă în cifre decît în litere", obişnuieşte ca, după fiecare lecţie, dacă nu chiar etapă de lecţie, să le dea cîte un exerciţiu aplicativ anume. Astfel, ei văd, de pildă, că o formulă ce pare foarte complicată, în realitate este ceva cît se poate de simplu şi accesibil. De altfel, profesoara se străduieşte continuu să găsească **mijloace şi modalităţi simple de lucru, la îndemîna oricui, prin care să se poată realiza cît mai mult pe plan instructiv.**

Este de reţinut şi ideea **prof. Cristina Tătaru** (Limba şi literatura română, Liceul „C. D. Gherea") de a efectua o serie de **exerciţii de limbă pe texte din operele literare studiate,** consolidarea cunoştinţelor putîndu-se să se facă în acelaşi timp pe două planuri, unul mai important decît altul. Profesoara foloseşte **o mare varietate de exerciţii** atît în predarea literaturii cît şi a limbii române, manifestînd o grijă deosebită pentru îmbunătăţirea exprimării elevilor, precizarea şi dezvoltarea sferei limbajului. De obicei, se porneşte de la greşelile pe care le fac aceştia.

Noi am constatat — releva prof. Ileana Nastasia — că, în general, elevii se plictisesc cînd constată că exersează prea mult şi de aceea obligaţia profesorului este de **a varia procedeele, de a folosi exerciţii cît mai diferite pentru ca ei să suporte mai uşor practica repetării.** Şcolarii acceptă, chiar şi la seral, deci mai maturi fiind — de exemplu, exerciţiile competitive; în general, **exerciţiile trebuie să fie antrenante, să nu fie plictisitoare sau confuze, pe care tinerii nu le înţeleg.**

Pe lîngă claritate deplină, este indicat să **asigurăm şi un grad de dificultate potrivit nivelului clasei** — amintea prof. N. Constantin — **„elevii trebuind să fie solicitaţi la exerciţii în funcţie de nivelul şi de lacunele lor.** Cînd este vorba de lucrări de sinteză sau la sfîrşit de capitol, bunăoară, folosesc pe cei mai buni dintre ei pentru exerciţii adecvate la tablă, dar nu-i scap din vedere nici pe cei din bănci, datori să lucreze şi ei în caiete şi să ajute după puterile lor la rezolvarea exerciţiului de la tablă. Dacă scoatem un elev slab pentru un exerciţiu greu, pierde şi el şi clasa". „Eu încerc să fac şi probleme mai complicate cu elevii — a completat prof. M. Lalescu — însă am ajuns la concluzia că, în clasă, pierzi foarte mult timp cu rezolvarea unor asemenea teme. Cum însă nu pot să mă lipsesc de efectuarea problemelor mai grele, obişnuiesc să dau elevilor, de la o săptămînă la alta, un fel de temă — simplă, dar care mă ajută foarte mult: să-şi revadă cunoştinţele, să se gîndească şi la data respectivă să arate cum cred ei că se poate rezolva acea problemă. Cît sînt ei de ocupaţi, totuşi găsesc timp să reflecteze, să caute şi măcar formulele să le găsească şi să le scrie corect. Iar acest minim mă ajută enorm la lecţie, cînd ne apucăm să rezolvăm o problemă, chiar dacă e mai complicată".

Într-adevăr, **elevii de la seral,** cum spunea aceeaşi profesoară, **„învaţă lecţia din exerciţiile pe care le dai".** Dar aceasta înseamnă din partea profesorului o muncă serioasă de pregătire — aceste exerciţii trebuind gîndite din vreme, în raport cu programa, cu nivelul clasei, cu lacunele elevilor, cu obiectivele lecţiei şi caracterul disciplinei.

STELA PREDESCU

Abordarea perfecționării cadrelor didactice cu metodele specifice ale muncii sindicale

(Urmare din pag. 1)

Andrieș, directoarea Liceului industrial „Victoria" din Iași, membră a Biroului executiv al Comitetului U.S.I.S.C. ; Ion Stoica, director adjunct al Bibliotecii centrale universitare din București ; Jean Moncea, președintele Sindicatului Institutului politehnic din București, membru al Biroului executiv al Comitetului U.S.I.S.C.

În încheierea lucrărilor plenarei au fost adoptate în unanimitate documentele supuse spre dezbatere care vor fi aduse la cunoștința organelor sindicale din învățămînt, știință și cultură prin comisiile sindicale județene, comisiile pe probleme și comitetele sindicatelor din ramură.

★

Perfecționarea personalului didactic — tema care s-a aflat în centrul dezbaterilor ce au avut loc în cadrul plenarei — a fost abordată din perspectiva activității organelor sindicale, atît de pe poziția celor ce se ocupă de perfecționarea cadrelor didactice, cît și a beneficiarilor cursurilor și tuturor celorlalte acțiuni menite să contribuie la mai buna pregătire a oamenilor școlii.

Vorbitorii au făcut numeroase aprecieri și, mai ales, unele propuneri privind realizarea în cele mai bune condiții a acțiunilor de perfecționare a personalului didactic și creșterea aportului organelor sindicale la această activitate.

Au fost menționate, preocupările prezentate privind mai buna folosire a „zilei metodice" ca un cadru organizat de studiu și perfecționare, organizarea trimestrială în unele județe de către comisiile județene ale sindicatelor în colaborare cu inspectoratele școlare prin casele personalului didactic a unor acțiuni pentru toate disciplinele de învățămînt printre care: interasistențe cu caracter tematic, urmate de dezbateri, expuneri urmate de demonstrații practice, mai ales la științele fundamentale, demonstrații privind creșterea funcționalității laboratoarelor, cabinetelor și atelierelor școlare, aplicații practice efectuate cu diferite mijloace de învățămînt în cadrul integrării acestora la lecții ș.a.

Unii dintre vorbitori au apreciat că, în cadrul perfecționării cadrelor didactice, autoperfecționarea permanentă e necesar să dețină o pondere din ce în ce mai mare și să se realizeze, în principal, printr-o informare permanentă; alți vorbitori au relevat creșterea caracterului aplicativ al unor activități de perfecționare care au loc la nivelul grupelor sindicale, precum și creșterea preocupării pentru îmbogățirea experienței cadrelor didactice tinere.

Luînd cuvîntul în cadrul plenarei, **prof. univ. dr. Aneta Spornic, ministrul educației și învățămîntului**, a menționat, cu satisfacție, faptul că în cursul acestui an școlar, mai mult ca în anii de învățămînt precedenți, a crescut atît interesul cadrelor didactice față de cursurile și toate celelalte forme de perfecționare, cît și preocupările cu caracter organizatoric ale inspectoratelor școlare județene, a căror colaborare cu organele sindicale din învățămînt se găsește în plină dezvoltare. **Au fost evidențiate unele județe ca Bacău, Galați și Sălaj care au avut la cursurile de perfecționare din decembrie 1981 — ianuarie 1982** (datorită eforturilor inspectoratelor școlare și colaborării cu organele sindicale) **o prezență de 100% a cursanților planificați, județe ca Iași și Alba care au rezultate de aproape o 100% și județul Maramureș care a dublat în acest an procentul prezențărilor cursanților față de anul precedent.** Au fost citate și unele județe în care participarea la cursurile de perfecționare nu este corespunzătoare cerințelor imperioase ale ridicării calitative a nivelului procesului instructiv-educativ, nerespectîndu-se prevederile înscrise în Legea educației și învățămîntului.

Se impune atît mai buna organizare la nivelul fiecărui județ a întregii activități de perfecționare a cadrelor didactice — cu atît mai mult cu cît la începutul lunii ianuarie, la Timișoara, în cadrul cursurilor de pregătire cu cadrele de conducere ale inspectoratelor școlare s-au clarificat principalele aspecte organizatorice ale perfecționării personalului didactic, dar, în același timp, se cere o participare mai substanțială a sindicatelor din învățămînt, îndeosebi al grupelor sindicale, la creșterea răspunderii cadrelor didactice pentru continua lor perfecționare și autoperfecționare.

Cîți profesori — a întrebat ministrul educației și învățămîntului — au fost puși în discuția grupei sindicale pentru că nu s-au prezentat la cursurile de perfecționare? Militînd pentru disciplină și ordine în învățămînt, să înțelegem că neprezentarea la cursurile de perfecționare reprezintă un act de indisciplină care urmează să fie sancționat ca atare.

Ministrul educației și învățămîntului a insistat asupra necesității creșterii caracterului practic-aplicativ al acțiunilor de perfecționare, asupra eliminării oricăror manifestări cu caracter formal. Ne aflăm după o etapă necesară în care au avut loc numeroase, variate din punct de vedere tematic și valoroase schimburi de experiență. Tocmai de aceea, în centrul preocupărilor din acest an trebuie să treacă aplicarea a tot ceea ce s-a desprins pozitiv din schimburile de experiență, simpozioanele și alte acțiuni similare, să se pună un accent mult mai mare pe demonstrațiile practice, fiind necesar să se deplaseze în școală, centrul de greutate al manifestărilor de perfecționare cu caracter practic-aplicativ.

În același spirit, se impune să se acționeze cu și mai multă răspundere, pentru ca **ideile valoroase din unele lucrări elaborate de cadrele didactice sau unele materiale și mijloace didactice — creația originală a acestora, să nu rămînă unicate, obiecte de expoziție, ci — așa cum a indicat secretarul general al partidului — să devină un bun general, să fie promovate în mișcarea de masă.**

Cu privire la unele cadre care participă la activitatea din instituțiile de învățămînt, dar care nu sînt cuprinse la cursurile de perfecționare, cum sînt laboranții, maiștrii și alt personal auxiliar, s-a menționat că pentru perfecționarea acestora, organele sindicale au nu numai îndatoriri statutare, dar și un cîmp larg de acțiune și inițiativă.

În încheierea cuvîntului rostit la plenară, prof. univ. dr. Aneta Spornic, ministrul educației și învățămîntului, solicitînd sprijinul organelor sindicale din învățămînt, și-a exprimat convingerea că inspectoratele școlare, și organele sindicale vor colabora mult mai îndeaproape pentru **ca fiecare acțiune organizată în scopul perfecționării cadrelor didactice să aibă un cît mai pronunțat caracter practic-aplicativ, ca toate cunoștințele ce se difuzează — mai ales cele de metodică — să aibă o cît mai înaltă valoare de operaționalizare, să se evalueze întreaga activitate desfășurată în acest domeniu prin eficiența muncii la catedră, prin nivelul de pregătire a elevilor, prin modul în care se realizează educația patriotică-revoluționară a tinerelor generații, prin rezultatele concrete cu care vom încheia anul școlar.**

Prof. Elena Ene, secretar al Consiliului Central al U.G.S.R., a evidențiat faptul că prezența la plenară a ministrului educației și învățămîntului constituie pentru sindicatele din învățămînt un prilej de angajare și mai hotărîtă pentru înfăptuirea sarcinilor pe care partidul nostru le-a încredințat școlii, cadrelor didactice. Este necesar, a spus prof. Elena Ene, să abordăm întreaga problematică a învățămîntului mai eficient cu metodele specifice de muncă ale sindicatelor, cu spiritul de inițiativă și temeritatea revoluționară la care nu o singură dată s-a referit secretarul general al partidului nostru.

În urma unui control efectuat de conducerea U.G.S.R. asupra activității desfășurate de Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură și de unele sindicate din această ramură s-au desprins ca principale concluzii atît necesitatea implicării mai active a organelor sindicale în problematica și conținutul muncii fiecărui colectiv didactic, cît și sporirea preocupării pentru a se obține maximum de eficiență din fiecare acțiune organizată.

Apreciind nivelul ridicat al dezbaterilor ce au avut loc în cadrul plenarei, al măsurilor și propunerilor făcute, prof. Elena Ene **a cerut ca întregul program de măsuri și hotărîri luate la Plenara Comitetului U.S.I.S.C. să fie comunicate operativ pînă la nivelul grupelor sindicale din școli pentru creșterea continuă a aportului sindicatelor la ridicarea calității întregului nostru învățămînt.**

În încheierea lucrărilor plenarei, **prof. Dobrița Țigănaș, președintele Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură**, a mulțumit tovarășei prof. univ. dr. Aneta Spornic, ministrul educației și învățămîntului, tovarășei prof. Elena Ene, secretar al Consiliului Central al U.G.S.R., tuturor participanților la plenară, asigurînd că Biroul Executiv al Comitetului U.S.I.S.C. va acționa cu hotărîre și cu operativitate pentru a traduce în viață, în cele mai bune condiții, hotărîrile plenarei.

Colaborarea școală-organizația U.T.C.

Un obiectiv major — întărirea unității de acțiune

● În centrul acțiunilor, educația patriotică ● Atenție deosebită pregătirii pentru muncă ● Pentru o exemplară disciplină și ordine

Colaborarea dintre școală și factorii educaționali — între care organizația U.T.C. ocupă un loc deosebit de important — constituie o condiție de bază pentru realizarea unei noi calități, superioare, în pregătirea tineretului pentru muncă și viață, în educarea lui patriotică, în spiritul înaltelor virtuți comuniste.

Structura organului colectiv de conducere al școlii, în componența căruia intră reprezentanții organizației U.T.C. (secretarul comitetului U.T.C.), și programul comun al acțiunilor politice, ideologice, cultural-educative, și sportive asigură cadrul organizatoric al unei colaborări rodnice cu organizația U.T.C. Obiectivele majore ale planului de muncă al școlii se regăsesc, în forme și mijloace specifice, în programele de activități ale organizațiilor U.T.C., **ceea ce face să fie asigurată participarea directă, nemijlocită a tinerilor la realizarea sarcinilor școlii, la propria formare, ca făuritori de valori materiale și spirituale ai societății noastre, devotați patriei și poporului.**

Gama formelor de colaborare cu organizația U.T.C. s-a lărgit și perfecționat an de an, de fiecare dată cu efecte pozitive pentru opera de educare comunistă, patriotică și de instruire temeinică a elevilor noștri. Una dintre aceste forme, care a întrunit adeziunea și interesul viu al întregului colectiv al școlii, este **întrecerea U.T.C.-istă pentru cea mai bună școală** (lansată pe municipiu pe linie U.T.C.), care ne-a mobilizat larg forțele pentru rezultate superioare în muncă, expresie a atașamentului față de școală, față de nobilele ei țeluri izvorîte din năzuința întregului popor spre cultură și lumină. Tot astfel, participarea la o altă întrecere : **„colectiv model de muncă"**, organizată și ea pe municipiu a constituit un prilej de afirmare a conduitei înaintate, a hărniciei și dragostei față de învățătură, a dorinței fiecăruia de a se întrece pe sine însuși.

Organizația U.T.C., cu sprijinul conducerii școlii, se ocupă cu foarte bune rezultate instructiv-educative și materiale, de activitatea în cadrul întreprinderii comerciale a școlii noastre (cu producție și desfacere, precum și plan de 1 250 000 lei), ca formă concretă de efectuare a instruirii practice a elevilor, pentru cele două profiluri : contabilitate și comerț, alimentație publică. **Întreprinderea este condusă numai de elevi, după modelul întreprinderilor similare din rețeaua de stat** și, bineînțeles, sub îndrumarea profesorilor. Conducînd și desfășurîndu-și activitatea în acest cadru, **elevii își însușesc cerințele noului mecanism economico-financiar : autoconducerea muncitorească, autogestiunea economico-financiară și autofinanțarea — elemente esențiale pentru activitatea lor viitoare.** Totodată, implicarea concretă a tinerilor în propria pregătire pentru meserie asigură o eficientă orientare școlară și profesională, o inițiere corespunzătoare în meseria aleasă, ceea ce determină, după absolvirea școlii, o rapidă integrare social-economică.

Succesul acțiunii de autogospodărire în școală și internat, ca mijloc important de întărire a disciplinei și de îmbunătățire a muncii, a gradului de responsabilitate pentru creșterea și păstrarea bazei materiale a școlii noastre, se datorește în mare parte strînsei colaborări dintre conducerea școlii și organizația U.T.C. în activitatea căreia un loc prioritar îl deține educarea în acest spirit a masei de tineri.

Comitetul de internat, comitetul de cantină și comisiile de control obștesc, sprijinite și îndrumate de conducerea școlii, rezolvă cu mult simț de răspundere sarcinile ce le revin în acest cadru. Analizele exigente, deciziile luate, [illegible] punerile făcute de către tineri constituie un ajutor de preț în gospodărirea bazei didactico-materiale, în educarea elevilor în spiritul grijei față de păstrarea avutului obștesc. Dacă acum avem o școală curată, bine gospodărită, cu elevi care păstrează ordinea și curățenia, îi respectă bunurile, aceasta se datorește și strădaniilor organizației U.T.C., conjugate cu ale colectivului didactic al școlii, inițiativelor ei pentru cultivarea dragostei elevilor față de școală, de a-i mobiliza la îngrijirea, înfrumusețarea și dezvoltarea bazei sale materiale.

Permanent am avut în vedere, în preocuparea noastră de a strînge colaborarea cu organizația U.T.C., grija pentru crearea cadrului necesar afirmării plenare a personalității tinerilor, declanșării inițiativelor și ideilor lor înaintate, dîndu-le posibilitatea să participe, pe baza programului comun al organizației U.T.C. și conducerii școlii, la acțiunile privind pregătirea pentru muncă și viață, la manifestările cu caracter politico-ideologic, cultural-educativ și sportiv, la cercurile pe obiecte, la concursurile pe meserii și discipline de învățămînt, la formațiile artistice și sportive.

De un mare ajutor pentru școală a fost și colaborarea ei cu organizațiile U.T.C. din unitățile în care elevii fac practică și din cele care au tineri ce frecventează învățămîntul seral în cadrul școlii noastre. Cu sprijinul lor, au putut fi rezolvate multe probleme privind frecvența la cursuri, disciplina, comportarea civilizată și atitudinea față de învățătură, obținîndu-se etapă cu etapă îmbunătățiri substanțiale.

Prof. DUMITRU BISNEL
director
prof. RODICA MATEI
îndrumător U.T.C.
Liceul economic și de drept administrativ din Ploiești

La izvoarele inițiativei

(Urmare din pag. 1)

tive primesc o mare diversitate de forme.

În laboratoarele și cabinetele tuturor unităților de învățămînt din județul Hunedoara, de pildă, au fost scoase din circuitul electric un mare număr de prize. În prezent se află sub tensiune numai prizele strict necesare efectuării lucrărilor prevăzute în programa școlară.

La școala din Ungheni-Argeș, a fost concepută și dată în folosință o instalație pentru producerea, după un proiect propriu, a biogazului. Instalația alimentează cu energie termică laboratorul de chimie al școlii, făcîndu-se astfel economie de curent electric. Tot la utilizarea surselor de energie neconvențională s-au gîndit și elevii și profesorii de la o altă școală argeșeană. — Liceul agroindustrial din Curtea de Argeș — care și-au construit o microcentrală eoliană, de asemenea de concepție proprie. Curentul furnizat de microcentrală este folosit în laboratoarele de fizică și chimie, precum și în unele anexe ale școlii.

Din Botoșani primim știrea că în internatele tuturor școlilor din județ se instituie un control sever pentru a se respecta cu strictețe orele de aprindere și de stingere a becurilor. Din același județ aflăm că lecțiile de educație fizică înscrise în orar după orele 17 se țin dacă starea vremii o permite în aer liber și nicidecum în sălile de gimnastică ale școlilor, iar unele activități obligatorii (ședințele consiliilor profesorale, ale consiliilor de conducere, ale cercurilor științifice, precum și programele cultural-artistice și sportive din școli) sînt programate să se desfășoare în zilele de duminică.

Aceleași inițiative lăudabile se pot constata și pe meleaguri prahovene. La Liceul economic și de drept administrativ, bunăoară, pe lîngă adaptarea orarului cursurilor la lumina zilei, au fost debrașate becurile de prisos și peste tot sînt vizibile panouri avertizoare : „Ați verificat lumina electrică, apa, gazul ?" În plus, colectivul de cadre didactice de aici este preocupat permanent de cultivarea în rîndurile elevilor a depriderii de a economisi pe toate căile și mai ales de a nu risipi energia și combustibilul.

„O problemă deosebită o reprezintă elevii din casele de copii și din internate" — ne scrie într-o corespondență prof. Gleb Statnic, directorul Casei de copii școlari nr. 3 din București, propunînd o serie de măsuri care, în unitatea pe care o conduce, se și aplică : activitățile pe grupe mici, disparate, să fie regîndite și adaptate pentru un număr mai mare de elevi, astfel ca într-o singură sală să poată fi comasate mai multe grupe ; vizionarea programelor de televiziune, proiecțiilor de filme și diafilme să se facă într-o singură sală reunind, de asemenea, mai multe grupe de elevi ; pedagogii au datoria să stingă becurile imediat ce sala de proiecție a fost eliberată etc., etc. etc.

Dar, cum sîntem încredințați că are convingerea fiecare educator, **măsura tuturor măsurilor și în economisirea energiei și evitarea risipei acesteia, rămîne educația.** A-l deprinde pe copilul de orice vîrstă să nu treacă indiferent pe lîngă un comutator al cărui bec concurează lumina soarelui, a-i explica și a-l educa în așa fel încît să fie conștient că orice risipă de energie și de combustibil afectează, direct sau indirect, însuși bugetul familiei sale, iată o datorie a noastră, a tuturor celor ce ne ocupăm de instruirea și creșterea copiilor. Să nu uităm nici o clipă că „picătură cu picătură se face lacul mare", iar kilowat cu kilowat economisiți, contribuie la bunăstarea noastră a tuturor.

Cursul „Probleme fundamentale ale educaţiei revoluţionare, patriotice, socialiste a maselor, ale activităţii politico-ideologice a Partidului Comunist Român"

— Tematică orientativă —

TEMA 6 :

„EDUCAŢIA MATERIALIST-ŞTIINŢIFICĂ A MASELOR — ÎNDATORIRE POLITICĂ ŞI MORALĂ FUNDAMENTALĂ A ORGANELOR ŞI ORGANIZAŢIILOR DE PARTID. CARACTERUL ANACRONIC AL MANIFESTĂRILOR MISTICO-RELIGIOASE ÎN EPOCA MARILOR CUCERIRI ALE REVOLUŢIEI ŞTIINŢIFICO-TEHNICE, A AFIRMĂRII POPORULUI CA FĂURITOR CONŞTIENT AL TUTUROR VALORILOR MATERIALE ŞI SPIRITUALE"

PLAN PENTRU STUDIU INDIVIDUAL ŞI DEZBATERI

1. Educaţia materialist-ştiinţifică — trăsătură a profilului moral-spiritual al omului nou, constructor al socialismului şi comunismului.
2. Caracterul anacronic al manifestărilor mistico-religioase în epoca revoluţiei ştiinţifico-tehnice contemporane, a afirmării poporului ca făuritor conştient al tuturor valorilor materiale şi spirituale.
3. Educaţia materialist-ştiinţifică a maselor — îndatorire politică şi morală fundamentală a organelor şi organizaţiilor de partid.
4. Rolul şcolii în educarea materialist-ştiinţifică a tinerei generaţii.

Tematică

1. Educaţia materialist-ştiinţifică — trăsătură a profilului moral-spiritual al omului nou, constructor al socialismului şi comunismului.

— În concepţia partidului nostru, construirea orînduirii socialiste presupune nu numai ridicarea societăţii româneşti pe noi culmi de progres şi bunăstare, ci şi făurirea unui om nou, constructor conştient şi devotat al propriului său viitor.

— Omul nou al societăţii socialiste trebuie să se caracterizeze printr-o temeinică pregătire profesională şi prin preocuparea continuă de a se perfecţiona, de a-şi însuşi cele mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii ; printr-un nivel politic ridicat ; prin fermitate revoluţionară ; prin capacitatea de a reacepta şi de a crea valori ale artei şi culturii ; prin respectarea neabătută a normelor eticii şi echităţii socialiste.

— Ca urmare a politicii partidului de răspîndire în mase a cunoştinţelor cultural-ştiinţifice şi în măsura în care pătrunde tot mai mult tainele ştiinţei, aprofundînd diferite domenii ale cunoaşterii, omul societăţii noastre se eliberează de influenţa misticismului religios ; el dobîndeşte, astfel, posibilitatea cunoaşterii, explicaţiei adevărate, ştiinţifice a fenomenelor din natură şi din societate, precum şi posibilitatea acţionării mai eficiente şi în cunoştinţă de cauză în direcţia progresului.

2. Caracterul anacronic al manifestărilor mistico-religioase în epoca revoluţiei ştiinţifico-tehnice contemporane, a afirmării poporului ca făuritor conştient al tuturor valorilor materiale şi spirituale.

— Ştiinţa şi religia — două modalităţi opuse de reflectare şi interpretare a realităţii.

— Ştiinţa utilizează un complex de metode şi modalităţi riguros determinate şi continuu perfecţionate de cunoaştere (observaţii, experimente, clasificări, măsurări, modelări ş.a.) ce-i conferă posibilitatea adecvării la fenomene diferite şi la situaţii diferite.

— Religia apelează la sentimente şi nu la raţiune, promovînd un comportament bazat pe iluzii şi prejudecăţi, inadecvat realităţilor, în general, celor contemporane, în special.

— Ştiinţa evoluează în strînsă legătură cu activitatea practică a oamenilor, cu necesităţile sociale ; avînd o finalitate practică, ştiinţa influenţează în mod direct însuşi progresul societăţii omeneşti, contribuind direct la optimizarea proceselor de producţie şi a celor sociale.

— Religia nu răspunde unor nevoi reale ale oamenilor şi nici nu este un răspuns real, ci unul iluzoriu. Ea nu evoluează în legătură cu trebuinţele umanităţii, ci cu trebuinţele slujitorilor ei interesaţi în menţinerea influenţei lor asupra unor mase de oameni sau chiar în manevrarea unor mase de oameni.

— Cunoaşterea ştiinţifică îi înarmează pe oameni nu numai cu posibilitatea cunoaşterii adecvate a naturii şi societăţii, ci şi cu posibilitatea adaptării la realitate şi a transformării realităţii conform nevoilor umane.

— Religia nu-şi propune transformarea realităţii potrivnice omului ; dimpotrivă, ea pretinde credinţă oarbă — şi încă în lucruri inexistente, în supranatural ; promovînd dogma, religia îi transformă pe oameni în fiinţe neajutorate, deznădăjduite, în fiinţe incapabile să-şi făurească fericirea pe pămînt.

— Ştiinţa oferă, cu adevărat, perspective luminoase societăţii omeneşti şi insuflă omenirii un optimism sănătos, încredere în forţa sa transformatoare, în posibilitatea făuririi pe pămînt a unei lumi mai drepte şi mai bune.

— Religia nu-i propune omului o viaţă mai bună pe pămînt, ci îl condamnă la pierderea condiţiei sale, inoculîndu-i ideile resemnării, pasivităţii, renunţării, dezinteresului pentru nou, pentru mai bine, pentru mai frumos ; religia îi interzice omului perspectiva în această lume, îi cenzurează viitorul pe pămînt.

3. Educaţia materialist-ştiinţifică a maselor — îndatorire politică şi morală fundamentală a organelor şi organizaţiilor de partid.

— Partidul şi statul nostru au creat cadrul adecvat manifestării libertăţii de conştiinţă, Constituţia României garantînd atît libertatea de a practica o credinţă religioasă sau alta, cît şi libertatea de a fi ateu.

— Răspunzînd însă cerinţelor progresului social, partidul se preocupă de formarea omului nou, eliberat de concepţii înapoiate, idealiste, mistico-religioase, înarmat cu concepţia ştiinţifică despre materie, univers şi societate.

— Prefacerile adînci realizate în opera construcţiei socialiste în patria noastră, în primul rînd în baza materială a societăţii, au deschis posibilitatea eliberării omului de toate formele de opresiune — fie ea materială sau spirituală.

— Această posibilitate nu se realizează însă de la sine, ci prin activitatea plină de răbdare şi de perseverenţă a tuturor factorilor implicaţi în procesul formării şi dezvoltării conştiinţei socialiste ce trebuie să caracterizeze personalitatea armonios dezvoltată a omului nou.

— Vastul proces educativ, iniţiat şi condus de partid, de organele şi organizaţiile sale este menit să-i facă pe oameni imuni la influenţele mistico-religioase, sporindu-le încrederea în capacitatea lor de înţelegere şi de transformare a fenomenelor din natură şi din societate, ca adevăraţi făuritori ai condiţiei lor de membri ai celei mai drepte orînduiri.

4. Rolul şcolii în educarea materialist-ştiinţifică a tinerei generaţii.

— Şcoala constituie principalul factor de instrucţie şi educaţie materialist-ştiinţifică a membrilor societăţii, înarmîndu-i cu un bogat bagaj de cunoştinţe şi formîndu-i în spiritul concepţiei ştiinţifice, revoluţionare despre lume.

— Lecţia ca modalitate principală de instruire, oferă nenumărate şi variate cunoştinţe ştiinţifice — atît lecţiile de ştiinţele naturii, cît şi cele de ştiinţe sociale.

— Buna valorificare a premiselor pe care le oferă materialul didactic (manuale, planşe, mulaje, lucrări de laborator etc.) este asigurată de corpul didactic. Măiestria sa profesională, talentul de pedagog, pasiunea cadrului didactic reprezintă condiţii ale succesului în formarea unui mod de a gîndi şi de a fi al tînărului — în consens cu însăşi ideea de om demn, de om liber.

— Rolul şcolii se manifestă şi dincolo pe perimetrul acesteia, atît prin folosirea unor modalităţi de instruire şi de educaţie complementare şcolii (muzeul, expoziţia, cinematograful, teatrul, excursia), cît şi prin crearea unor deprinderi şi comportamente sănătoase, a unor modalităţi adecvate de folosire a timpului liber.

MIHAI ARSENE

BIBLIOGRAFIE

1. Programul Partidului Comunist Român de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare a României spre comunism, Bucureşti, Editura politică, 1975, pg. 7—9, 13—14, 126—128.

2. **Nicolae Ceauşescu**, Raport la cel de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român, Bucureşti, Editura politică, 1979, pg. 43—48, 80—89.

3. **Nicolae Ceauşescu**, Cuvîntare la Congresul educaţiei şi învăţămîntului, Bucureşti, Editura politică, 1980.

4. **Nicolae Ceauşescu**, Cuvîntare la marea adunare populară din municipiul Craiova, în „Scînteia" din 16 septembrie 1981 şi în „Tribuna şcolii" nr. 231 din septembrie 1981.

5. **Nicolae Ceauşescu**, Expunere la Plenara comună a C.C. al P.C.R. şi a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice şi Sociale, 25 noiembrie 1981, Bucureşti, Editura politică, 1981, pg. 23—25, 50—56.

„RADIOTELEŞCOALĂ" Nr. 4 — 1981

De curînd a apărut „RADIOTELEŞCOALA" Nr. 4/1981, culegere metodică editată de „Revista de pedagogie", care oferă, alături de rezultate ale unor teme de cercetare teoretică şi experimentală din domeniul didacticii, modalităţi eficiente şi operaţionale de folosire a potenţialului psihopedagogic şi tehnic oferit de mijloacele de învăţămînt în vederea optimizării procesului instructiv-educativ.

Tot aici, se găsesc consultaţii adresate elevilor în vederea pregătirii acestora pentru admiterea în treapta a II-a de liceu şi pentru bacalaureat, precum şi probe date la examenul de admitere la Facultatea de matematică în sesiunea iulie 1981.

TERMENI-CONCEPTE

Interesul cognitiv — factor psihologic de sporire a eficienţei lecţiei

Procesul modernizării şi optimizării învăţămîntului nostru implică preocupări faţă de sistem, faţă de conţinut, faţă de metodologie, faţă de mijloace. Din perimetrul acestor preocupări lipseşte, adesea, beneficiarul — elevul. Căci modernizarea şi optimizarea învăţămîntului nu sînt acţiuni în sine, ci au în vedere pe beneficiarul lor — elevul. Şi a-l avea în vedere înseamnă a-l considera şi trata ca părtaş şi coparticipant la făurirea condiţiei sale umane, la formarea propriei personalităţi. Fără această preocupare, procesul modernizării şi optimizării este trunchiat.

Una din condiţiile coparticipării elevului la formarea propriei personalităţi este cointeresarea lui pentru acest proces. Nu credem că spunem o noutate cînd afirmăm că, la unii dascăli, elevii sînt numai ochi şi urechi în toate cele cincizeci de minute ale lecţiei, în timp ce la alţii, aceiaşi elevi se plictisesc de moarte, sau desfăşoară activităţi cu totul străine de conţinutul lecţiei. Explicaţia ? **Prima categorie de dascăli a reuşit să le trezească interesul pentru lecţii**, în timp ce dascălii din a doua categorie (din păcate destul de mulţi !), nu au găsit modalităţile didactice pentru a le ancora interesul pentru ceea ce predau. Relatarea acestor fenomene cunoscute în lumea dascălilor generează două întrebări : de ce şi cum ? De ce unii pot obţine asemenea performanţe ? Şi cum trebuie procedat ca toţi dascălii să-i determine pe elevi să fie interesaţi pentru activitatea din clasă, care, în fond, se desfăşoară spre folosul lor ?

Răspunsul la aceste întrebări ne obligă să definim, în prealabil, **interesul de cunoaştere** — căci despre el este vorba — şi apoi să analizăm psihogeneza lui.

Interesul de cunoaştere este o structură (componentă) motivaţională a personalităţii, generată de trebuinţa de cunoaştere, cultivat prin educaţie şi exprimat (manifestat) printr-o atitudine pozitivă, activă şi perseverentă faţă de anumite obiecte. Trebuinţa de cunoaştere are ca rădăcină instinctul curiozităţii (Claparède) din care se va dezvolta printr-un sistem metodic adecvat interesul de cunoaştere. Deşi instinctul curiozităţii este comun tuturor copiilor (exprimat impetuos mai ales în etapa preşcolară), interesul de cunoaştere nu-l au toţi elevii.

Cum se explică această **involuţie ?** (căci, în fond, este vorba de o involuţie în acest domeniu). După părerea noastră, fenomenul este explicabil tocmai **prin lipsa unor preocupări sistematice şi pricepute pentru cultivarea lui.**

Cultivarea acestei importante variabile psihice nu e o acţiune în sine, ci ea se integrează în procesul instructiv-educativ : un conţinut valoros, transmis prin metode adecvate determină, implicit, stimularea şi cultivarea interesului de cunoaştere la elevi. Numai că elevii nu sesizează întotdeauna valoarea conţinutului transmis, ci **depinde de măiestria dascălului punerea în evidenţă a acestei valori.** Subliniere a utilităţii pentru practica socială a acelui conţinut şi a aspectelor pragmatice ale cunoştinţelor şi deprinderilor transmise, iată una din modalităţile de stimulare a interesului elevilor. **Instrumentul cu ajutorul căruia conţinutul lecţiei se valorifică este metoda.** Din acest punct de vedere, strategiile euristice (conversaţia, învăţarea prin descoperire ş.a.) şi-au probat în practică şcolară valenţele formative în general şi, ca atare, şi cele privitoare la formarea interesului de cunoaştere. S-a dovedit experimental (Berlyne) că un sistem de întrebări priceput aplicate stimulează interesul de cunoaştere şi sporeşte simţitor eficienţa învăţării, printr-o mai bună înţelegere şi printr-o mai temeinică memorare.

Cele de mai sus ne îndreptăţesc să afirmăm că **interesul de cunoaştere, activitatea de învăţare şi succesul şcolar se află într-o relaţie circulară, de influenţare şi de determinare dialectică.** Aşa se explică faptul că elevii care au interes pentru învăţătură fac eforturi deosebite şi susţinute pentru dobîndirea de cunoştinţe, sau pentru formarea deprinderilor, efort pe care nu-l simt ca atare, deoarece interesul are efecte dinamogene şi energizante asupra activităţii lor. Interesul de cunoaştere face parte din acea categorie de fenomene care se alimentează din propria-i tensiune, constituind pentru cei care-l au un veritabil „perpetuum mobile".

Un experiment pe care l-am organizat cu cîţiva ani în urmă, într-o şcoală din Timişoara, ne-a demonstrat că **aplicarea unei metodologii adecvate de stimulare a interesului de cunoaştere pentru cîteva obiecte de învăţămînt a dus în mod necesar la sporirea eficienţei lecţiilor**, elevii din clasele experimentale obţinînd note şi medii mai mari la obiectele prinse în experiment.

În lupta pe care oamenii şcolii o desfăşoară în ţara noastră pentru sporirea eficienţei pedagogice şi sociale a învăţămîntului şi pentru evitarea şi înlăturarea eşecului şcolar, formarea interesului de cunoaştere se înfăţişează ca o problemă-cheie. Aceasta este o problemă al cărei rezolvitor este dascălul temeinic pregătit în specialitate, în pedagogie şi în psihologie — cele 3 dimensiuni indestructibile ale personalităţii pedagogice — în care propriul interes de cunoaştere este generator de efecte educative pozitive. Căci, după cum scria cîndva Rabindranath Tagore „aşa cum bazinul se umple cu apă, focul se aprinde cu foc, iar sufletul omului se modelează datorită sufletului altui om".

Conf. univ. dr. ION DRĂGAN
Universitatea din Timişoara

MIJLOACELE DE ÎNVĂŢĂMÎNT

Cîţi lei cheltuiţi? Cu ce eficienţă didactică?

Raid-anchetă în şcoli din Botoşani

S-a cheltuit şi se cheltuieşte mult pentru dotarea şcolilor cu mijloace de învăţămînt, ca expresie a grijii partidului şi statului nostru pentru continua perfecţionare şi modernizare a învăţămîntului. Sînt folosite aceste mijloace la întreaga lor capacitate de randament didactic?

Urmărind această idee a utilizării eficiente a mijloacelor de învăţămînt, am fost de curînd în mai multe şcoli şi licee din Botoşani, împreună cu inspectorul şcolar Emilian Marcu. Sintetizez cîteva din constatările făcute.

La Liceul „Mihai Eminescu" cu profil de chimie, liceu cu bune rezultate în pregătirea elevilor (din 165 de absolvenţi, promoţia 1981, 97 sînt în învăţămîntul superior). Evident, la buna lor pregătire au contribuit şi mijloacele didactice, probă că şi pregătirea actualilor elevi se face cu ajutorul lor. De exemplu, în clasa a XII-a C, o lecţie cu tema „Analiza tensidelor săpunuri. Produse cosmetice. Detergenţi." Fiecare elev cu eprubeta în mînă repetă individual în laborator experienţa recomandată de profesoară. La lecţia „Influenţa factorilor externi asupra fotosintezei", care are loc la clasa a IX-a, pe lîngă observaţiile pe mulaje şi planşe, se realizează experienţe cu plante cultivate într-un acvariu existent în respectivul cabinet. Dar! Iată un mare „dar". Liceul are nevoie de opt laboratoare de specialitate (pentru acţionări şi automatizări, pentru tehnologia materialelor etc.). Situate într-o clădire a cărei construcţie a început în 1977, sub auspiciile întreprinderii patronatoare (I.A.T.C.), clădirea trebuia să fie gata în 1978, dar a fost replanificată pentru 1982, şi deocamdată stă cumva în picioare, dar constructorul nu se grăbeşte s-o finiseze şi s-o dea în primire. Din 1978, şcoala a achiziţionat cam jumătate din materialul didactic necesar acestor laboratoare. Şi mai achiziţionează şi azi. Material împachetat şi pus la păstrare, în loc să-l folosească în sălile în care se desfăşoară lecţiile în prezent, experimentele şi lucrările practice bune fiind condiţionate nu de construcţii noi, ci, în principal, de felul cum sînt ele pregătite de către profesor. Menţionăm că valoarea materialelor achiziţionate pînă în prezent pentru dotarea laboratoarelor de specialitate care aşteaptă doar lucrările de finisare este mult mai mare decît costul respectivelor lucrări de finisare. Mai e nevoie de comentarii?

Şcoala nr. 13, şcoală dată în folosinţă acum doi ani şi cu un efectiv de 1756 elevi, dar dotată — aşa cum susţine prof. Teodor Clocotici, directorul şcolii — cu mijloacele necesare desfăşurării unui învăţămînt modern. Sînt utilizate aceste materiale? Lecţiile probează că da. Este adevărat că unii învăţători de la clasele a III-a şi a IV-a cam evitau laboratoarele cînd era vorba de geografie şi de cunoştinţe agricole, dar în momentul de faţă situaţia s-a remediat spre beneficiul lor şi al elevilor. O garanţie a utilizării mijloacelor de învăţămînt este obligaţia fiecărui învăţător şi profesor de a prevedea concret în planificările calendaristice materialul pe care îl va folosi la fiecare lecţie. În comparaţie cu ceea ce observăm aici, inspectorul Emilian Marcu îşi aminteşte de o lecţie de biologie, la clasa a VII-a, la Şcoala din comuna Unţeni, recent asistată, la care profesoara nu numai că nu a folosit nici o planşă, deşi lecţia o cerea cu necesitate, dar nici măcar au ştiut ce mijloace de învăţămînt de specialitate se află în dotarea şcolii.

Şcoala nr. 7. Prof. Ion Galer, directorul şcolii: „Cred că noi avem suficiente mijloace de învăţămînt. Avem un stăzur retroproiector în laboratorul de biologie de unde nu se poate mişca pentru că avem trei profesori de biologie". Oare?! „Am împărţit la şase clase cîte avem noi în medie cîte un magnetofon şi un picup. Diascoluri sînt suficiente. La o clasă-două există un diascop. Dar pentru a economisi energie aparatele de proiecţie sînt utilizate numai în măsura în care este strict necesar".

Liceul industrial „Electrocontact". Cu sprijinul întreprinderii „Electrocontact" această şcoală a obţinut investiţii de un milion două sute de mii, din care opt sute de mii au fost folosiţi pentru dotarea laboratoarelor la discipline tehnice. De curînd a fost instalat un laborator de electrotehnică de la I.A.M. Timişoara, întreprindere de la care au fost procurate şi aparatele pentru măsurători electrice, astfel încît să asigure efectiv activitatea individuală a fiecărui elev. Ce dificultăţi se ivesc în utilizarea aparaturii? Prof. Mihai Ostin, directorul liceului: „În general unii profesori au tendinţa să disocieze latura teoretică a lecţiei de experimentul practic. Cică au prea multă materie de predat şi experimentul îi ţine în loc". Soluţia? „Un mai mare efort de integrare a celor două laturi". Este posibil? „Este". În laboratorul de măsurări electrice şi electronice, am posibilitatea să văd elevi din clasa a X-a lucrînd la confecţionarea de amplificatoare şi radioreceptoare, iar elevii din clasa a XI-a, la lucrări mai complexe — un osciloscop cu tub de televizor, un oscilator cu quarţ pentru echilibrarea generatoarelor. Ambiţia intimă a profesorului acestor elevi, ing. Vasilică Ioan: munca elevilor în acest laborator să anticipeze gradul de tehnicitate al producţiei la care vor participa în viitor.

Liceul industrial nr. 2, profil de construcţii. Un liceu nou, care, deşi în general dispune de o bună dotare a cabinetelor şi laboratoarelor, deplînge faptul că nu sînt încă gata cabinetele de tehnologia meseriei. Deocamdată tehnologia meseriei se învaţă direct pe şantier. Ceea ce e încă foarte bine. La clasa a IX-a F, lecţie de chimie pe tema „Solvenţii. Apa ca solvent". Elevii lucrează efectiv în laborator. La clasa a IX-a lecţie de matematică despre concurenţa unor linii în triunghi. Materialul didactic, figuri plane confecţionate de elevi. Lecţie de economie politică cu tema „Preţ şi rentabilitate" într-un cabinet de ştiinţe sociale excelent dotat. În cabinet, o tablă magnetică, alcătuită de fapt, printr-un ingenios sistem, din cinci table glisante astfel încît în orice moment să poată să fie expusă partea care interesează un anumit aspect al lecţiei; aparat de proiecţie de 16 mm; retroproiector, televizor, ecran de proiecţie, draperii de camuflaj manipulate automat de un motoraş; planşe, cărţi, grafice, totul utilizat adecvat şi eficient de profesorul Vasiliu Cornel. La Şcoala nr. 11, lîngă intrarea fiecărui cabinet şi laborator este afişat inventarul tuturor mijloacelor de învăţămînt existente în dotarea sălii respective. Orice asistent la lecţie, dar şi elevii pot şti astfel ce mijloace stau la dispoziţia lecţiei asistate.

Şcoala din comuna Răchiţi din apropierea Botoşanului, o şcoală rurală relativ modestă dar omul dă măsura lucrurilor, şi directorul şcolii, Dumitru Trufaşu, împreună cu un înimos colectiv de cadre didactice se străduieşte să obţină rezultate cît mai bune. Dovadă nişte magazii care au fost extinse şi renovate cu cărămidă adunată de la demolări, transformate în ateliere pentru practica elevilor, gardul împrejmuitor al şcolii şi al lotului şcolar. De asemenea, elevii, sub îndrumarea maiştrilor-instructori, a profesorilor, au realizat dotarea unei baze sportive multifuncţionale, un lot pe care se cultivă numeroase specii de legume şi de cereale, o conductă care aduce apa dintr-un vîrf de deal, de la 500 m.

La capătul acestor rînduri, o concluzie se desprinde. Că în şcolile în care am intrat există preocuparea de a conferi eficienţă didactică banilor investiţi în mijloacele de învăţămînt. Dar, că se impune şi un mai mare efort din partea fiecărui profesor pentru cît mai eficienta lor folosire, iar din partea directorilor de şcoli şi a inspectorilor şcolari, un control mai exigent, o popularizare a realizărilor obţinute de unele cadre didactice, precum şi măsuri faţă de aceia care nu-şi îndeplinesc integral sarcinile; folosirea mijloacelor de învăţămînt fiind nu o recomandare, ci o sarcină curentă, obligatorie.

OCTAVIAN BUZEŞCU

Pentru păstrarea şi continuarea unei vechi tradiţii

Cine nu a admirat, cu încîntare şi uimire, maramele purtate de ţărăncile noastre, acele lungi fîşii de boare cu transparenţă ireală, în dantelării cu infinite modele? Cine nu le-a rîvnit ca podoabe ale casei, ca dovezi de nepreţuit ale artei noastre populare? Şi cîţi ştiu că aceste frumuseţi încorporează un lung şi tainic proces de elaborare, o muncă trudnică, făcută, dar cu atît mai spectaculoasă, că ea, marama aceasta cu irizaţii solare, urzită cu răbdarea şi exactitatea pînzei de păianjen, în cicluri şi etape de ceremonial riguros respectat este rodul îngemănat al forţei de creaţie a naturii şi a omului?

De aceea, spre a nu trece pe lîngă aceste frumuseţi fără să le cunoaştem valoarea, preţul răbdării şi trudei cu care au fost înfăptuite şi, mai ales, pentru a nu le lăsa să se piardă, şcoala — locul acesta păstrător şi transmiţător de tradiţii — şi-a asumat în ultimii ani nobila răspundere a se alătura tuturor celor ce creează aceste valori artistice. Creşterea viermilor de mătase a devenit, pentru numeroase şcoli, o îndeletnicire înscrisă în acţiunea de însemnată forţă şi eficienţă educativă care, alături de dobîndirea multor cunoştinţe, cultivă la elevi interesul, curiozitatea, răbdarea, perseverenţa.

Am întîlnit, în mai multe din şcolile noastre, dovezi grăitoare ale seriozităţii şi răspunderii cu care cadrele didactice şi elevii realizează această activitate.

În şcolile judeţului Dolj şi, în mod deosebit, mai mult în comune cu vechi tradiţii în această îndeletnicire, cum sînt Leu, Bechet, Ciupercenii Noi, Băileşti, Filiaşi s-au obţinut în anul şcolar trecut rezultate frumoase. Cadrele didactice şi elevii din comuna Leu, de exemplu, au confecţionat în atelierul şcolii numeroase stelaje pentru a crea condiţii optime creşterii viermilor de mătase. Şcoala din [illegible] lui Hunedoara, care s-au ocupat de creşterea viermilor de mătase, au realizat anul trecut jumătate din producţia de gogoşi de viermi de mătase a judeţului.

Pe loturile multor şcoli din judeţul Argeş (Vedea, de exemplu) au început să dea rod plantaţiile de duzi pitici de pe care, la primăvară, elevii vor hrăni din nou viermii de mătase pe care cu grijă îi cresc an de an.

În mai multe şcoli din judeţul Botoşani creşterea viermilor de mătase are o adevărată tradiţie. În anul 1980, spre exemplu, producţia realizată de şcoli a fost de peste trei ori mai mare decît cea realizată în C.A.P.-uri, 1 040 kg. faţă de 280. Inspectoratul şcolar judeţean a cumpărat 86 000 puieţi de duzi în valoare de 123 000 lei care au fost plantaţi în curţile şcolilor sau pe loturile şcolare. În anul 1981 s-au realizat 1 600 kg. gogoşi, pentru care a fost încasată suma de 186 000 lei. Pentru anul 1982 s-au întocmit contracte de către şcolile din 51 de comune. Se află, de asemenea, în proiect confecţionarea în atelierele şcolare a unor suporturi perforate din lemn sau sîrmă pentru creşterea viermilor de mătase. S-a hotărît, de asemenea, ca în colaborare cu Organizaţia de pionieri şcolile în care se cresc viermi de mătase să ia sub îngrijirea lor duzii de pe raza comunei. Şcolilor care vor obţine rezultate foarte bune li se vor acorda de către inspectoratele şcolare, împreună cu direcţiile agricole judeţene, diplome speciale, iar elevii care se vor distinge în această acţiune vor participa la o excursie care va avea loc în vacanţa de vară.

Este o mîndrie pentru şcoală, pentru elevi, pentru dascălii lor aceea de a contribui la păstrarea şi continuarea acestei străvechi tradiţii, dragă ţăranilor români, ce a-şi aduce prin cultivarea ei, modestul lor prinos la sporirea valorilor materiale ale poporului nostru.

M. VERDEŞ

Matematica la clasa a IV-a

Publicăm, cu caracter orientativ, planificarea materiei la matematică, la clasa a IV-a, pe trimestrul al III-lea al acestui an şcolar.

Total 40 ore: 20 ore — Noţiuni de geometrie; 20 ore — Exerciţii şi probleme recapitulative.

CAPITOLUL VI. NOŢIUNI DE GEOMETRIE — 20 ORE

1. Recapitulare şi completări — 8 ore: a) Dreapta. Semidreapta. Segmentul de dreaptă. Operaţii cu segmente, poziţia segmentelor, compararea segmentelor; exerciţiile 1—9, pag. 159—161 (1 oră); b) Măsurarea segmentelor, transformări, exerciţiile 10-14, pag. 161—162 (1 oră); c) Unghiul. Felurile unghiurilor, compararea unghiurilor. exerciţiile 1—7, pag. 163—164 (1 oră); d) Poligoane: Dreptunghiul, exerciţiile 1—4, pag. 164—165 (1 oră). Pătratul, exerciţiile 1—6, pag. 166—167 (1 oră); Rombul, exerciţiile 1—3, pag. 167—168 (1 oră); Trapezul, exerciţiile 1—4, pag. 168 (1 oră); Triunghiul, exerciţiile 1—4, pag. 169 (1 oră).

2. Unităţi de arie şi transformări. Ariile unor suprafeţe — 4 ore: a) Aria dreptunghiului şi a pătratului. Unităţi de arie, transformări, exerciţiile 6—8, pag. 171 (1 oră); b) Probleme în care intervine aflarea ariei dreptunghiului şi pătratului, 9—13, pag. 172 (1 oră); c) Probleme în care intervine aflarea ariei unor suprafeţe, 1—5, pag. 172—173 (1 oră); d) Probleme diverse 5—10, pag. 174 (1 oră).

3. Corpuri geometrice — 7 ore: a) Noţiunea de corp geometric. Prisma. Exerciţiile 3—4, pag. 175—176 (1 oră); b) Paralelipipedul. Exerciţiile 6—7, pag. 176—177 (1 oră; c) Cubul. Exerciţii de construire a unui paralelipiped şi a unui cub, 9—13, pag. 178—179 (1 oră); d). Exerciţii de aflare a ariei unei prisme, 13—15, pag. 179 (1 oră); e) Probleme prin care se consolidează cunoştinţele cu conţinut geometric 1—5, pag. 180—181 (1 oră); 6—10, pag. 181—182 (1 oră); f) Transformări cu unităţi de arie, exerciţiile 11—15, pag. 182 (1 oră).

Probă de evaluare a cunoştinţelor cu conţinut geometric (1 oră).

CAPITOLUL VII. EXERCIŢII ŞI PROBLEME RECAPITULATIVE — 20 ORE

A. Scrierea şi citirea numerelor; Operaţii cu numere; Transformări cu multiplii şi submultiplii unităţilor de măsură — 4 ore: 1. Scrierea şi citirea numerelor, exerciţiile 1—3, pag. 183 (1 oră); 2. Operaţii cu numere, exerciţiile 4—10, pag. 183—184 (1 oră); exerciţiile 11—13, pag. 184—185 (1 oră); 3. Exerciţii în care intervin transformări cu multiplii şi submultiplii unităţilor de măsură, 14—19, pag. 185 (1 oră). **B. Mulţimi — 1 oră:** Exerciţii şi probleme, 1—7, pag. 186—187. **C. Elemente de geometrie — 2 ore:** 1. Probleme de aflare a perimetrelor şi ariilor pătratului şi dreptunghiului, 1—12, pag. 187—188 (1 oră); 2. Probleme de perspicacitate sau recreative 13—18, pag. 189—190 (1 oră). **D Probleme diverse — ordonate pe grupe de preocupări din practica vieţii — 12 ore:** 1. Din industrie. Problemele 1—8, pag. 190—191 (1 oră); 2. La cooperativa agricolă de producţie. Problemele 9—13, pag. 191—192 (1 oră); problemele 14—20, pag. 192—193 (1 oră); 3. La magazine, la cumpărături. Problemele 21—27, pag. 193 (1 oră); 4. La şcoală. Problemele 28—34, pag. 194 (1 oră); 5. În familie. Problemele 35—39, pag. 194—195 (1 oră); problemele 40—42, pag. 195 (1 oră); 6. Călătorii (cu trenul, maşina, vaporul, avionul). Problemele 44—53, pag. 197—198 (1 oră); problemele 54—59, pag. 198—199 (1 oră); 7. La poştă. Problemele 60—65. pag. 199 (1 oră); 8. Exerciţii de orientare, pag. 200 (1 oră). **E. Problemele 1—14,** pag. 201—202, (1 oră) şi problemele 16—24, pag. 202—203 (1 oră).

Inv. ŞTEFAN ŞT. IOAN
Şcoala din Heleşteni nr. 2, judeţul Iaşi

Redacţia şi administraţia: Piaţa Scînteii nr. 1 Bucureşti, telefon: 17 60 10

Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"